

Finansiell profil

Mariestads kommun 2006–2008

KommunForskning
i Västsverige

Innehåll

Inledning – syftet med denna rapport	1
Finansiell utveckling och ställning hos kommunerna i Västra Götalands län 2006–2008	2
Finansiella styrkor och svagheter hos kommunerna i Västra Götalands län	
Så tolkar du den finansiella profilen!	11
Förklaringar av de fyra perspektiven och de finansiella nyckeltalen	12
Finansiell profil över kommunen 2006–2008	13
49 finansiella profiler 2008	18
Kommunerna i Västra Götalands län	
Karta över gradering av kommunerna i Västra Götaland 2008 utifrån den finansiella profilen	23
Länsvisa jämförelser mellan Jönköping, Västra Götaland, Örebro och Övre Norrland	24

Inledning – syftet med denna rapport

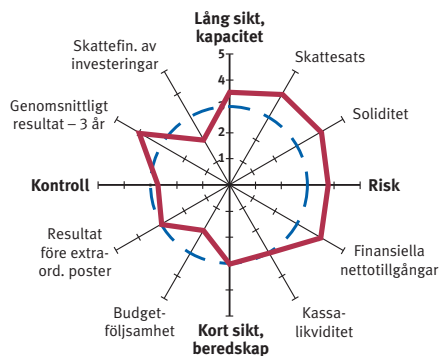
Syftet med rapporten

Denna rapport är ett komplement till den traditionella finansiella analys som återfinns i årsredovisningen. Till skillnad från den typen av analys, som beskriver utvecklingen över tiden, fokuserar denna rapport i första hand på att analysera hur 49 kommuner i Västra Götaland befinner sig finansiellt och har utvecklats i förhållande till varandra under perioden 2006–2008.

I rapporten lämnas också värden för ett antal nyckeltal som avser "riket". Dessa nyckeltal baseras på de ca 140 kommunerna som i dagsläget ingår i de län eller grupper som använder sig av den finansiella profilen. Värdet för dessa kommuner bör statistiskt ligga mycket nära riksgenomsnittet.

Rapportens olika jämförelser görs både på traditionellt vis, men också i form av en speciellt framtagen finansiell profil, vars uppgift är att jämföra finansiella nyckeltal och sammanfattande finansiella perspektiv mellan kommunerna i länet och riket.

Profilen är konstruerad i form av ett polär-diagram. De innehåller, som beskrivs närmare i rapporten, dels fyra perspektiv, dels åtta finansiella nyckeltal, som är viktiga ur en kommuns finansiella horisont. De fyra perspektiven är långsiktig handlingsberedskap, kortsiktig handlingsberedskap, riskförhållande samt kontroll över den finansiella utvecklingen. De finansiella nyckeltalen är sådana nyckeltal som är vanligt förekommande inom kommunsektorn. Profilens struktur och innehåll beskrivs närmare på sidorna 11–12.

Rapportens uppbyggnad

Inledningsvis i rapporten redovisas en finansiell analys av hur kommunerna i Västra Götaland har utvecklats finansiellt från 2006 till 2008. Analysen kretsar kring de finansiella nyckeltal som används i den finansiella profilen längre fram i rapporten. Här finns också en tabell som försöker beskriva starka och svaga finansiella sidor hos de olika kommunerna.

Efter det inledande avsnittet följer en beskrivning och en förklaring av den finansiella profilen och av de nyckeltal och perspektiv som ingår i den.

Direkt efter beskrivningen av den finansiella profilen görs en analys av kommunens finansiella ställning och utveckling under perioden 2006–2008. Den fokuserar på att jämföra kommunens utveckling gentemot övriga kommuner i Västra Götaland. Detta görs både via traditionella finansiella nyckeltal och med hjälp av den finansiella profil som tidigare har beskrivits. Målsättningen med avsnittet är att

detaljerat belysa starka och svaga finansiella sidor hos kommunen i förhållande både till god ekonomisk hushållning och övriga kommuner i länet.

Därefter följer en sida med en redovisning av kommunens finansiella profiler, både när det gäller i förhållande till övriga kommuner i Västra Götaland, men också i förhållande till riket. Skälet till att två olika typer av finansiella profiler redovisas, är att det egentligen inte är helt rättvisande att bara konstruera finansiella profiler som beskriver hur kommunerna i Västra Götaland befinner sig i förhållande till varandra. Därför kompletteras de med finansiella profiler som jämförs mot de ca 140 kommuner i de län eller grupper som i dagsläget använder sig av den finansiella profilen. Värdet för dessa kommuner bör som tidigare nämnts statistiskt ligga mycket nära riksgenomsnittet.

I påföljande avsnitt redovisas samtliga finansiella profiler för 2008 för alla kommuner i Västra Götaland och därefter görs en jämförelse av hur kommunerna i Västra Götaland har utvecklats i förhållande till jämförelsegrupperna Jönköpings län, Örebro län och kommunerna i Övre Norrland. Allra sist i rapporten presenteras en karta som utifrån profilerna rangordnar kommunerna i olika grupper utifrån finansiell styrka.

Hans Petersson
Kommunforskning i Västsverige

Finansiell utveckling och ställning hos kommunerna i Västra Götalands län 2006–2008

Ett antal av kommunerna i Västra Götalands län har, efter försvagat resultat under 2008, nu nått en resultatnivå som inte ger utrymme för några större oförutsedda kostnader. Varje sådan kostnad kommer att innebära en risk för att kommunen inte klarar av det lagstadgade balanskravet. Det försvagade resultatet har inneburit en lägre skattefinansieringsgrad av investeringarna, vilket har lett till en försvagad finansiell handlingsberedskap i flera av kommunerna.

Syftet med denna analys är att kortfattat beskriva den genomsnittliga finansiella utvecklingen och ställningen under perioden 2006–2008 bland de 49 kommuner som ingår i Västra Götalands län. Analysen skall ses som ett komplement till den finansiella profil som presenteras längre fram i denna rapport.

I slutet av denna finansiella analys finns en tabell där ett antal finansiella nyckeltal under perioden 2006–2008 redovisas för genomsnittet bland kommunerna i länet. Nyckeltalen är till stor del desamma som används i den finansiella profilen längre fram i denna rapport. I tabellen finns dock några kompletterande nyckeltal, vilka fördjupar den nedanstående analysen ytterligare.

I rapporten lämnas värden för ett antal nyckeltal som avser "riket". Dessa nyckeltal baseras på de ca 140 kommunerna i länen och grupperna som använder sig av den finansiella profilen. Värdet för dessa kommuner ligger statistiskt mycket nära riksgenomsnittet.

Resultat före extraordinära poster visar en negativ utveckling

En grundläggande förutsättning för en god ekonomi på lång sikt är att de löpande intäkterna överstiger de löpande kostnaderna. Ett sätt att mäta balansen mellan kommunens löpande kostnader och intäkter är att studera "resultat före extraordinära poster". Relateras det till verksamhetens bruttokostnader, kan man göra jämförelser mellan kommuner.

Resultat före extraordinära poster*

Procent	2006	2007	2008	Snitt 06–08
Karlsborg	2,2	5,3	3,4	3,6
Ale	3,5	2,0	2,8	2,8
Kungälv	2,4	-0,4	2,7	1,6
Strömstad	2,4	2,3	2,5	2,4
Lerum	4,5	2,3	2,2	3,0
Mellerud	2,4	1,2	2,1	1,9
Grästorp	3,3	2,0	2,0	2,4
Vara	6,0	2,3	2,0	3,4
Sotenäs	2,7	2,5	1,9	2,4
Tanum	3,9	2,8	1,9	2,9
Trollhättan	2,0	2,3	1,8	2,0
Bollebygd	4,2	4,0	1,7	3,3
Mark	1,8	2,2	1,7	1,9
Härreda	3,9	5,6	1,5	3,7
Skara	4,3	-0,1	1,4	1,9
Skövde	2,8	1,1	1,4	1,8
Alingsås	4,0	3,2	1,3	2,8
Vänersborg	3,4	2,8	1,3	2,5
Dals-Ed	2,1	1,5	1,2	1,6
Herrljunga	1,2	0,2	1,2	0,9
Munkedal	4,0	2,1	1,1	2,4
Mölnadal	4,3	1,9	1,1	2,4
Tidaholm	4,2	1,3	1,1	2,2
Tranemo	1,6	2,6	1,1	1,8
Göteborg	3,9	3,9	1,0	2,9
Götene	-0,1	0,4	1,0	0,4
Uddevalla	1,8	2,3	1,0	1,7
Öckerö	2,1	1,6	0,9	1,5
Partille	2,7	1,4	0,8	1,6
Stenungsund	0,9	1,4	0,8	1,0
Borås	2,5	3,5	0,6	2,2
Falköping	4,4	1,5	0,6	2,2
Färgelanda	0,8	1,7	0,5	1,0
Mariestad	1,0	-0,4	0,5	0,4
Essunga	3,5	0,9	0,4	1,6
Töreboda	0,3	0,7	0,4	0,5
Bengtstors	0,0	0,0	0,3	0,1
Tjörn	2,1	0,5	0,3	1,0
Ulricehamn	3,8	1,9	0,2	2,0
Lysekil	2,3	1,3	0,0	1,2
Lilla Edet	1,0	0,5	-0,1	0,5
Åmål	0,5	0,0	-0,4	0,0
Värgårda	0,3	0,2	-0,6	0,0
Hjo	0,8	1,8	-0,8	0,6
Tibro	2,9	2,1	-1,0	1,3
Gullspång	3,5	2,0	-1,5	1,3
Orust	2,7	-0,9	-2,8	-0,3
Svenljunga	0,3	1,4	-4,4	-0,9
Lidköping	9,9	1,8	-12,9	-0,4
Medel VG	2,7	1,7	0,5	1,7
Medel Riket	2,5	1,6	0,7	1,6

* Resultat före extraordinära poster relaterat till verksamhetens bruttokostnader

Måttet bör ligga runt 2% över en längre tidsperiod. Då klarar de flesta kommuner av att finansiera en normal kommunal investeringsvolym med löpande skatteintäkter. Det kommer i sin tur innebära att kommunen bibehåller sitt korta och långa finansiella handlingsutrymme.

Under den analyserade treårsperioden försvagades resultatet före extraordinära poster i förhållande till verksamhetens kostnader bland kommunerna i Västra Götaland från 2,7% till 0,5%. Årets resultat i förhållande till verksamhetens kostnader gick från 2,8% till 0,5%. Skillnaden mellan de två resultaten utgörs av eventuella extraordinära poster. I riket försvagades resultatet före extraordinära poster från 2,5% till 0,7% under samma period.

Starkast resultat före extraordinära poster i relation till verksamhetens kostnader under år 2008 redovisade Karlsborg med 3,4% och Ale med 2,8%. Därefter följde Kungälv med 2,7%, Strömstad med 2,5% och Lerum med 2,2%. Alla dessa kommuner, förutom Karlsborg, var nya i toppen jämfört med 2007.

Svagast resultat före extraordinära poster redovisade Lidköping med -12,9%. Förklaringen till Lidköpings kraftiga negativa resultat var nedskrivningar av finansiella tillgångar till följd av ett minskat börsvärde. Därefter följde Svenljunga med -4,4%, Orust med -2,8%, Gullspång med -1,5% och Tibro med -1,0%. Av dessa kommuner fanns ingen i botten under 2007. Ytterligare fyra kommuner redovisade negativa resultat under 2008, totalt nio kommuner av 49 kommuner i länet.

Den kommun som förbättrade sitt resultat före extraordinära poster mest under perioden 2006–2008 var Karlsborg med 1,2 procentenheter. Därefter kom Götene med 1,1, Kungälv och Bengtstors med 0,3 och på femte plats Strömstad och Töreboda med 0,1 procentenheter. I botten återfanns Lidköping med -22,8 procentenheter, Orust med -5,5, Gullspång med -5,0, Svenljunga med -4,7 och Vara med -4,0.

Av Västra Götalands kommuner redovisade endast sex av 49 kommuner (12%) en positiv utveckling av resultat före extraordinära poster under perioden.

Om en vägning görs av resultat före extraordinära poster avseende de tre senaste årens resultat, så var det Härryda som uppvisade starkast genomsnittligt resultat med 3,7% per år. Därefter följde Karlsborg med 3,6%, Vara med 3,4%, Bollebygd med 3,3% och Lerum med 3,0%. De kommuner som uppvisade svagast genomsnittliga resultat före extraordinära poster under perioden var Svenljunga med -0,9% per år, följd av Lidköping med -0,4%, Vårgårda och Åmål med 0,0% och Bengtsfors med 0,1%.

Oförändrad investeringsvolym i länet

Med nettoinvesteringar avses investeringsutgifter med avdrag för eventuella investeringsinkomster. I nettoinvesteringar räknas inga försäljningsinkomster in. För att nettoinvesteringarna skall bli jämförbara mellan kommunerna har de relaterats till verksamhetens nettokostnader.

Kommunerna i Västra Götaland redovisade ett genomsnitt på 7% per år under perioden 2006–2008. Riket låg också på 7% under samma perioden. Det kan dock noteras att investeringarna i Västra Götaland ökade mellan 2007 och 2008, medan de i riket förblev de oförändrade.

De kommuner som investerade mest i förhållande till sina nettokostnader under 2006–2008 var Munkedal och Lidköping med i genomsnitt 15% per år. Därefter följde Skövde och Sotenäs med 14%, Lerum med 13% och Tranemo med 12%.

De kommuner som investerade minst under perioden var Gullspång och Lilla Edet med 2% respektive 3% i snitt per år. Därefter kom ett antal kommuner med i snitt 4% (se tabell ovan). Flera av de kommuner som redovisade låga investeringar är sådana kommuner som har sin fastighetsförvaltning i bolagsform.

Investeringar*

Procent	2006	2007	2008	Snitt 06–08
Munkedal	21	21	4	15
Lidköping	14	14	16	15
Skövde	9	8	26	14
Sotenäs	18	9	14	14
Lerum	13	11	14	13
Tranemo	11	8	18	12
Vänersborg	8	11	11	10
Orust	9	10	10	10
Hjo	19	8	1	9
Stenungsund	7	10	11	9
Härryda	7	10	10	9
Tanum	7	7	13	9
Tjörn	13	6	8	9
Dals-Ed	9	7	9	8
Falköping	9	6	10	8
Bollebygd	6	7	11	8
Uddevalle	6	9	9	8
Göteborg	7	7	9	8
Borås	7	6	8	7
Mölnådal	5	8	8	7
Svenljunga	6	4	11	7
Kungälv	7	7	6	7
Lysekil	5	6	8	6
Töreboda	9	6	4	6
Grästorp	3	7	8	6
Karlsborg	9	3	6	6
Trollhättan	5	5	8	6
Vårgårda	4	7	7	6
Åmål	5	8	5	6
Essunga	6	5	6	6
Strömstad	7	4	6	6
Vara	7	5	5	6
Ale	4	6	6	5
Färgelanda	6	3	7	5
Götene	7	5	4	5
Herrljunga	6	4	6	5
Mark	7	3	5	5
Partille	6	5	4	5
Tidaholm	6	3	6	5
Bengtsfors	9	3	2	5
Mariestad	5	4	5	5
Mellerud	4	6	3	4
Skara	2	5	6	4
Tibro	4	4	5	4
Alingsås	5	4	3	4
Ulricehamn	3	3	5	4
Öckerö	3	4	4	4
Lilla Edet	5	3	2	3
Gullspång	2	3	1	2
Medel VG	7	6	8	7
Medel Riket	7	7	7	7

* Nettoinvesteringar relaterat till verksamhetens nettokostnader

Försvagad utveckling av skattefinansieringsgraden av investeringarna

När den löpande driften har finansierats bör det helst återstå tillräckligt stor andel av skatteintäkterna för att större delen av investeringarna skall kunna finansieras med egna medel. Detta benämns skattefinansieringsgrad av investeringarna och 100% innebär att kommunen kan skattefinansiera samtliga investeringar som är genomförda under året. Sker detta, kommer kommunen att stärka sitt finansiella handlingsutrymme.

Västra Götalands genomsnittliga skattefinansieringsgrad av årets nettoinvesteringar försvagades under perioden. År 2006 kunde kommunerna i genomsnitt finansiera 134% av årets nettoinvesteringar med skatteintäkter. Under 2007 försvagades detta mått till 121% för att under 2008 sjunka till 92%. Kommunerna kunde alltså i genomsnitt under den granskade perioden finansiera sina investeringar med skatteintäkter, vilket var positivt för kommunernas finansiella handlingsutrymme.

I riket försvagades den genomsnittliga skattefinansieringsgraden av årets nettoinvesteringar från 136% till 96%.

Skattefinansieringsgraden varierar, liksom övriga nyckeltal, kraftigt mellan olika kommuner i länet. Nyckeltalet är både beroende av vilket resultat och vilken investeringsvolym som kommunen uppvisar. Det är också på det viset att de olika kommunerna befinner sig i olika investeringsfaser, vilket gör att skattefinansieringsgraden bör studeras över en längre tidsperiod för att några slutsatser skall kunna dras. Enskilda år kan variera kraftigt, speciellt i mindre kommuner, eftersom investeringar i fastigheter och anläggningar där slår hårdare mot nyckeltalet.

Starkast genomsnittlig skattefinansieringsgrad under perioden 2006–2008 hade Gullspång, Bengtsfors, Skara, Karlsborg, Vara, Ulricehamn, Tidaholm, Mark och Öckerö med ett årssnitt på över 151%.

Skattefinansieringsgrad av investeringar*

Procent	2006	2007	2008	Snitt 06-08
Gullspång	385	258	354	332
Bengtstors	154	243	281	226
Skara	489	50	76	205
Karlsborg	70	352	125	182
Vara	201	176	157	178
Ulricehamn	234	188	108	177
Tidaholm	177	210	93	160
Mark	107	225	125	152
Öckerö	196	165	93	151
Alingsås	144	185	117	149
Mellerud	165	83	196	148
Ale	190	121	131	147
Grästorp	260	96	85	147
Tibro	188	171	39	133
Tanum	178	142	62	127
Hjo	27	75	277	126
Strömstad	100	137	134	124
Essunga	155	120	87	121
Trollhättan	128	151	79	119
Färgelanda	89	189	70	116
Lysekil	182	105	45	111
Mariestad	131	96	102	110
Härryda	144	114	70	109
Mölnadal	176	82	66	108
Borås	114	141	59	105
Bollebygd	145	111	50	102
Herrljunga	100	115	91	102
Kungälv	111	58	122	97
Göteborg	128	110	50	96
Uddevalla	126	91	68	95
Töreboda	54	91	137	94
Dals-Ed	84	123	68	92
Partille	97	90	88	92
Vårgårda	115	72	69	85
Sotenäs	65	138	52	85
Skövde	125	95	28	83
Falköping	105	94	46	82
Munkedal	48	36	150	78
Götene	49	78	98	75
Tranemo	68	107	41	72
Vänersborg	95	66	51	71
Lerum	76	74	56	69
Svenljunga	76	145	-15	69
Stenungsund	84	65	51	67
Tjörn	60	98	42	67
Åmål	87	50	63	67
Lilla Edet	62	69	64	65
Lidköping	136	61	-64	44
Orust	87	32	11	43
Medel VG	134	121	92	116
Medel Riket	136	118	96	116

* Resultat före extraordinära poster + avskrivningar relaterat till årets nettoinvesteringar exkl. försäljningar

Samtliga dessa hade dock nettoinvesteringar som var under genomsnittet i länet. De låg mellan 2% till 6% i förhållande till nettokostnaderna.

Svagast skattefinansieringsgrad uppvisade Lerum, Svenljunga, Stenungsund, Tjörn, Åmål, Lilla Edet, Lidköping och Orust. Samtliga kommuner låg under 70% i genomsnitt under samma period. Samtliga utom Åmål och Lilla Edet hade en högre investeringsvolym än genomsnittet, vilket till viss del förklarade den svagare skattefinansieringsgraden hos dessa kommuner.

Avslutningsvis kan de nämnas att 27 kommuner (55%) under 2006–2008 kunde skattefinansiera sina investeringar. Övriga 22 kommuner var tvungna att öka sin låneskuld eller minska på likviditeten.

Försvagad soliditet

Soliditeten är ett mått på kommunens långsiktiga finansiella handlingsutrymme. Den visar hur stor del av kommunens tillgångar som har finansierats med skatteintäkter. Ju högre soliditet, desto mindre skuldsättning har kommunen. I denna rapport används soliditet inkl. samtliga pensionsförpliktelser och särskild löneskatt.

Västra Götalands genomsnittliga soliditet försvagades med 6 procentenheter från 8% till 2% mellan 2006 och 2008. Rikets soliditet försvagades också med 6 procentenheter under samma period, från 5% till -1%. Den negativa soliditetsutvecklingen förklaras till stor del av att vissa beräkningstekniska grunder och livslängdsantaganden avseende pensionsredovisningen förändrades för kommunsektorn under 2007. Konsekvensen för de allra flesta kommunerna blev att pensionsförpliktelser utanför balansräkningen ökade väsentligt.

Starkast soliditet under 2008 hade Lidköping med 50%, följd av Herrljunga med 32% och Mölnadal och Sotenäs med 29% och på femte plats Mark med 26%.

Soliditet*

Procent	2006	2007	2008
Lidköping	61	57	50
Herrljunga	8	34	32
Mölnadal	36	29	29
Sotenäs	36	30	29
Mark	33	24	26
Vara	29	22	25
Strömstad	30	21	24
Tidaholm	29	24	24
Tranemo	31	25	24
Ulricehamn	35	23	22
Skövde	25	19	19
Borås	23	19	17
Lerum	26	20	17
Trollhättan	17	12	15
Alingsås	18	12	13
Härryda	16	13	13
Vårgårda	25	4	13
Svenljunga	23	17	12
Tibro	26	13	11
Kungälv	14	9	10
Essunga	12	6	9
Dals-ed	11	6	7
Tanum	8	5	7
Bollebygd	9	3	5
Öckerö	13	4	5
Töreboda	12	4	4
Bengtstors	11	3	2
Uddevalla	4	0	2
Götene	8	-1	0
Falköping	5	-3	-2
Färgelanda	5	-3	-3
Partille	5	-2	-4
Vänersborg	-3	-8	-4
Hjo	3	-3	-5
Ale	-3	-10	-6
Skara	0	-8	-6
Karlsborg	-12	-14	-10
Göteborg	-12	-13	-12
Grästorp	-10	-21	-17
Munkedal	-17	-21	-19
Orust	-7	-16	-20
Tjörn	-3	-15	-21
Mellerud	-18	-26	-22
Åmål	-14	-26	-26
Stenungsund	-26	-32	-29
Lysekil	-37	-31	-31
Mariestad	-21	-32	-33
Lilla Edet	-37	-49	-47
Gullspång	-34	-43	-50
Medel VG	8	2	2
Medel Riket	5	-1	-1

* Eget kapital i förhållande till totala tillgångar

Svagast soliditet under 2008 uppvisade Gullspång med -50%. Näst svagast soliditet hade Lilla Edet med -47%. Dessa följdes av Mariestad med -33%, Lysekil med -31% och femte svagast soliditet hade Stenungsund med -29%. Dessa fem kommuner och ytterligare 15 kommuner i länet redovisade en negativ soliditet när samtliga pensionsförpliktelser inkluderas i måttet. Jämfört med 2007 var denna siffra oförändrad.

Av de 49 kommunerna i länet var det 45 stycken (94%) som under perioden försvagade sin soliditet (inklusive samtliga pensionsförpliktelser och särskild löneskatt) mellan 2006 och 2008. Tjörn, Gullspång, Tibro, Ulricehamn, Orust, Vårgårda, Åmål, Mariestad, Lidköping, Svenljunga och Lilla Edet tillhörde de kommuner som försvagade sin soliditet med 10 procentenheter eller mer.

Soliditet är dock svår att jämföra kommuner emellan, då en eventuell upplåning som vidareutlånas till kommunala bolag påverkar soliditeten i negativ riktning. Även pensionsskuldbereäkningar kan variera mellan olika kommuner på grund av att de har kommit olika långt med att aktualisera sina pensionsförpliktelser.

Kontinuerlig förbättring av kassalikviditeten

Kassalikviditeten är ett mått på kommunens kortsiktiga handlingsberedskap. En oförändrad eller ökande kassalikviditet i kombination med en oförändrad eller förbättrad soliditet är ett tecken på att kommunens totala finansiella handlingsutrymme har stärkts.

Länets genomsnittliga kassalikviditet förbättrades marginellt under perioden från 69% till 71%, vilket innebar att de kortfristiga skulderna översteg de likvida medlen och de kortfristiga fordringarna. Denna nivå är dock mer än tillfredsställande ur risksynpunkt, eftersom det i kommunernas kortfristiga skulder ingår en semesterlöneskuld som utgör ca 30-40% av de kortfristiga skulderna. Den förändras normalt inte i någon större omfattning under året och utgör därför ingen större belast-

Kassalikviditet*

Procent	2006	2007	2008
Mark	171	175	189
Öckerö	119	130	127
Borås	105	116	125
Lerum	74	99	120
Alingsås	102	111	113
Tjörn	62	225	108
Ulricehamn	71	111	100
Partille	91	93	97
Mölnadal	82	86	95
Kungälv	87	57	89
Trollhättan	103	116	89
Bengtsfors	63	83	85
Härreda	60	54	85
Karlsborg	73	112	84
Munkedal	53	93	84
Vänersborg	76	60	76
Lilla Edet	64	53	75
Orust	73	86	75
Färgelanda	82	82	73
Tidaholm	70	75	73
Göteborg	75	76	72
Ale	65	70	70
Vara	45	69	70
Skara	82	74	68
Sotenäs	52	79	68
Essunga	61	67	66
Strömstad	44	53	65
Svenljunga	79	99	64
Tanum	64	53	62
Töreboda	37	39	60
Götene	44	58	58
Falköping	71	77	57
Mellerud	42	42	57
Dals-Ed	84	87	55
Uddevalle	57	36	55
Stenungsund	52	50	53
Tranemo	45	81	49
Grästorps	55	55	47
Mariestad	37	38	44
Tibro	163	167	42
Skövde	72	73	41
Åmål	51	50	40
Lysekil	51	52	37
Bollebygd	72	72	36
Gullspång	39	40	36
Hjo	35	29	36
Lidköping	61	61	36
Vårgårda	31	21	30
Herrljunga	34	27	20
Medel VG	69	78	71
Medel Riket	79	85	78

* Omsättningstillgångar exkl. förråd i relation till korta skulder

ning på likviditeten. En tumregel är dock att om en kommun hamnar under 50% måste kommunen ibland nyttja en eventuell checkkredit, d v s låna kortsiktigt. Kommunen blir då mer känslig för eventuella snabba ränteförändringar.

Rikets genomsnittliga kassalikviditet försvagades marginellt mellan 2006 och 2008 från 79% till 78%.

Kassalikviditeten varierade mellan 189% och 20%. Starkast kassalikviditet 2008 hade Mark med 189%, därefter följde Öckerö med 127%, Borås med 125%, Lerum med 120% och Alingsås med 113%. Svagast likviditet hade Herrljunga 20%, Vårgårda med 30%, samt Lidköping, Hjo, Gullspång och Bollebygd med 36%. Flera av dessa kommuner har dock medvetet valt att ligga på en låg nivå och komplettera med upplåning över någon form av kredit.

Det är viktigt att de kortfristiga skulderna studeras ihop med nyckeltal som soliditet och finansiella nettotillgångar, eftersom likviditeten kan förbättras via upplåning. Detta stärker kommunens kortsiktiga betalningsberedskap, men försämrar samtidigt den långsiktiga betalningsberedskapen i form av soliditeten.

Förbättrade finansiella nettotillgångar

I måttet finansiella nettotillgångar ingår alla finansiella tillgångar i balansräkningen som kommunen beräknas omsätta på 10-20 års sikt, nämligen samtliga omsättningstillgångar, långfristiga placeringar och fordringar samt kort- och långfristiga skulder. Nettot av dessa har sedan relaterats till verksamhetens kostnader för att en jämförelse skall kunna ske kommuner emellan. Måttet är intressant eftersom det speglar den tidsrymd som ligger någonstans mellan likviditetsmåttet och soliditeten. Man skulle kunna uttrycka det som "medellång betalningsberedskap".

Studeras 2006 i förhållande till 2008 stärktes de genomsnittliga finansiella nettotillgångarna relaterade till verksamhetens kostnader. De låg på -11% under 2006. År 2007 och 2008 förbättrades de

Finansiella nettotillgångar*

Procent	2006	2007	2008
Lidköping	80	72	48
Alingsås	32	33	36
Trollhättan	11	14	29
Herrljunga	-25	15	24
Mölnadal	30	27	24
Mark	25	22	22
Borås	9	16	18
Öckerö	14	16	16
Tibro	15	16	14
Strömstad	5	7	8
Ulricehamn	7	10	8
Partille	7	7	7
Tidaholm	-2	0	1
Svenljunga	10	11	-1
Skara	2	0	-2
Lerum	2	1	-4
Götene	-6	-4	-5
Vara	-12	-7	-5
Tjörn	-40	-13	-6
Kungälv	-12	-10	-8
Vänersborg	-7	-7	-8
Åmål	-3	-6	-8
Ale	-15	-12	-10
Karlsborg	-21	-14	-10
Essunga	-12	-11	-12
Bollebygd	-8	-6	-13
Töreboda	-17	-17	-13
Uddevalla	-14	-15	-14
Bengtstors	-23	-18	-15
Färgelanda	-18	-14	-15
Lilla Edet	-14	-14	-15
Tranemo	-8	-6	-15
Vårgårda	-17	-19	-15
Hjo	-19	-20	-18
Grästorp	-21	-19	-19
Lysekil	-37	-26	-19
Falköping	-19	-17	-20
Härryda	-22	-20	-20
Mariestad	-29	-28	-21
Göteborg	-25	-22	-22
Skövde	-9	-7	-22
Sotenäs	-26	-24	-26
Mellerud	-35	-32	-29
Orust	-28	-31	-35
Munkedal	-47	-39	-37
Tanum	-45	-39	-41
Dals-Ed	-46	-43	-42
Gullspång	-51	-46	-42
Stenungsund	-49	-46	-48
Medel VG	-11	-8	-8
Medel Riket	-11	-6	-8

* se beskrivning sid 12.

till -8%. I riket skedde också en förbättring från -11% till -8% under perioden.

Starkast värde avseende finansiella nettotillgångar relaterat till verksamhetens kostnader under 2008 uppvisade Lidköping med starka 48%. Näst starkast var Alingsås med 36%. Sedan följde Trollhättan med 29%. Positiva värden redovisades av ytterligare tio kommuner, totalt tretton stycken. En kommun med goda finansiella nettotillgångar karaktäriseras ofta även av en god soliditet, men den finns också kommuner som har goda finansiella nettotillgångar även om soliditeten är mer genomsnittlig. Dessa utmärks då av att kommunen har en stor del av sina tillgångar i omsättningstillgångar. Kommuner som sålt delar av sina anläggningstillgångar inom koncernen utmärks oftast av goda finansiella nettotillgångar.

Svagast värde uppvisade Gullspång och Steungsund med -48%, följda av Dals-Ed och Gullspång med -42% och Tanum med -41%. Med dessa kommuner är det oftast tvärtom. Förutom en oftast svag soliditet utmärks kommunerna ibland av att de har en stor del av sina tillgångar som anläggningstillgångar. Tanum och Dals-Ed har t ex ingen speciellt svag soliditet, utan har en stor del av sina tillgångar i fastigheter och anläggningar. De tre andra kommunerna har däremot både en svag soliditet och finansiella nettotillgångar.

Skattesatsen sänktes med 2 öre

Den genomsnittliga skattesatsen i länet förändrades under 2006-2008 från 21,72 kr till 21,70 kr på grund av skattesänkningar i nio kommuner. Dessa kommuner var Mölnadal, Härryda, Göteborg, Uddevalla, Lerum, Skövde, Dals-Ed, Kungälv och Herrljunga.

Lägst skatt i Västra Götaland under år 2008 hade Partille med 20,49 kr, följd av Tranemo med 20,75 kr. Högst skatt hade Dals-Ed med 23,79 kr. Näst högst hade Gullspång med 22,92 kr.

Skattesats*

Procent	2006	2007	2008
Partille	20,49	20,49	20,49
Tranemo	20,75	20,75	20,75
Mölnadal	21,14	20,94	20,84
Vara	20,90	20,90	20,90
Ulricehamn	20,98	20,98	20,98
Skövde	21,14	21,14	20,99
Skara	21,00	21,00	21,00
Tidaholm	21,00	21,00	21,00
Härryda	21,30	21,15	21,05
Lerum	21,28	21,18	21,08
Lidköping	21,09	21,09	21,09
Falköping	21,10	21,10	21,10
Tibro	21,14	21,14	21,14
Öckerö	21,19	21,19	21,19
Svenljunga	21,20	21,20	21,20
Göteborg	21,55	21,55	21,30
Trollhättan	21,39	21,39	21,39
Töreboda	21,40	21,40	21,40
Bollebygd	21,49	21,49	21,49
Borås	21,49	21,49	21,49
Vårgårda	21,49	21,49	21,49
Essunga	21,50	21,50	21,50
Götene	21,50	21,50	21,50
Karlsborg	21,50	21,50	21,50
Mark	21,64	21,64	21,64
Tjörn	21,64	21,64	21,64
Färgelanda	21,69	21,69	21,69
Mariestad	21,19	21,19	21,69
Sotenäs	21,74	21,74	21,74
Grästorp	21,75	21,75	21,75
Alingsås	21,79	21,79	21,79
Kungälv	21,97	21,87	21,87
Orust	21,89	21,89	21,89
Strömstad	21,99	21,99	21,99
Tanum	21,99	21,99	21,99
Ale	22,00	22,00	22,00
Hjo	22,00	22,00	22,00
Stenungsund	22,07	22,07	22,07
Uddevalla	22,40	22,29	22,19
Herrljunga	22,34	22,34	22,29
Lysekil	22,49	22,49	22,49
Bengtstors	22,54	22,54	22,54
Åmål	22,54	22,54	22,54
Vänersborg	22,64	22,64	22,64
Mellerud	22,69	22,69	22,69
Munkedal	22,76	22,76	22,76
Lilla Edet	22,80	22,80	22,80
Gullspång	22,92	22,92	22,92
Dals-Ed	23,79	23,79	23,64
Medel VG	21,72	21,71	21,70

Borgensåtaganden minskade något

Kommunerna i Västra Götaland fortsatte under perioden att minska sina borgensåtaganden, dock i något minskad omfattning jämfört med tidigare. Relateras borgensåtagandena till verksamhetens kostnader, redovisade kommunerna i länet ett genomsnittligt värde på 42% år 2006. Två år senare hade det sjunkit till 40%. En förklaring till detta är minskade borgensåtaganden för egnahem och småhus. På senare år har även försäljningar av bostadsbestånd och att några kommuner har övergått från borgen till internbanksförfarande spelat roll.

De kommuner i länet som under år 2008 hade beviljat mest i borgensåtaganden i relation till verksamhetens kostnader var Strömstad (135%), Öckerö (85%) Sotenäs (84%), Trollhättan (80%) och Mölnadal (78%). Lägst borgensåtagande hade beviljats av Gullspång och Härryda (3%), Lerum (4%), Töreboda (7%) och Göteborg (10%).

De kommuner som, i relation till verksamhetens kostnader, minskade sina borgensåtagande mest 2006–2008 var Ulricehamn med –26 procentenheter följt av Härryda och Borås med –20 procentenheter.

De kommuner som, i relation till verksamhetens kostnader, ökade sina borgensåtagande mest under perioden var Tidaholm med 32 procentenheter följt av Öckerö med 28 procentenheter och där efter kom Tjörn med 23 procentenheter.

35 kommuner minskade under perioden sina borgensåtaganden (65%). En uppvisade oförändrad nivå och resterande 13 kommuner ökade sina borgensåtaganden.

Försvagad budgetföljsamhet

När det gäller budgetföljsamhet mäts den i modellen mot "resultat 1" eller resultatraden "verksamhetens nettokostnader". Meningen är att försöka fånga verksamhetens/nämndernas budgetföljsamhet exklusive finansiella poster. För att kunna göra jämförelser kommunerna emellan relateras budgetavvikelsen till verksamhetens kostnader.

När det gäller ovanstående budgetavvikelse på nämndnivå skedde en genomsnittlig försvagning från 0,1% till –0,4% mellan 2006 och 2008.

Två kommuner hade under 2008 ingen budgetavvikelse, 21 kommuner uppvisade en positiv avvikelse och 26 kommuner redovisade en negativ budgetavvikelse när det gäller verksamhetens nettokostnader. Jämfört med 2006 var detta dock bara en liten försvagning, då bara 19 kommuner hade negativa budgetavvikelser.

Sammanfattningsvis

Den svenska konjunkturavmattningen påverkade kommunsektorn redan under 2008, trots att effekterna förväntades slå fullt ut mot kommunerna med något års fördröjning. Många av kommunerna i Västra Götalands län har, efter försvagat resultat under 2008, nu nått en resultatnivå som inte ger utrymme för några större oförutsedda kostnader. Varje sådan kostnad kommer att innebära en risk för att kommunen inte klarar av det lagstadgade balanskravet. Vidare kommer varje kostnadsökning medföra att kommunen får mindre möjlighet att skattefinansiera sina investeringar. Detta leder i sin tur till en ökad lånefinansiering som innebär ökade finansiella kostnader för kommunen i framtiden. Dessa finansiella kostnader tar då i anspråk en större andel av skatteintäkterna och det blir mindre kvar till den löpande verksamheten.

Därför är det grundläggande att den löpande balansen mellan intäkter och kostnader bibehålls. Då kommer den enskilda kommunen att kunna bevara den finansiella kontroll som är så viktig för att man skall kunna bedriva en god planerad kommunal service över tiden.

När det gäller resultatnivå och finansiellt handlingsutrymme på kort och lång sikt är skillnaderna stora mellan enskilda kommuner eller grupper av kommuner. Det finns få kommuner som har samma finansiella förutsättningar.

Västra Götalands län innehåller kommuner såsom Alingsås, Bollebygd, Borås,

Härryda, Karlsborg, Kungälv, Lerum, Mark, Mölnadal, Skövde, Sotenäs, Strömstad, Tanum, Tidaholm, Tranemo, Trollhättan, Vara och Öckerö, som uppvisar goda och/eller kontrollerade resultatnivåer i kombination med relativt god eller genomsnittlig finansiell ställning under 2008.

Länet innehåller också ett antal kommuner som både har problem med relativt svaga resultatnivåer och en svag finansiell ställning – i många fall kombinerat med en hög skattesats. Dessa är Gullspång, Lilla Edet, Lysekil, Orust, Tjörn, Töreboda, Vårgårda och Åmål.

En tredje grupp av kommuner var de som 2008 redovisade ett bra eller genomsnittliga resultat, men har en svag eller genomsnittlig finansiell ställning. I denna grupp kan inordnas Ale, Dals-Ed, Grästorps, Göteborg, Mariestad, Mellerud, Munkeå, Skara och Stenungsund.

En fjärde grupp som också bör nämnas är de kommuner som redovisade ett relativt svagt resultat under 2008, men har en god eller genomsnittlig finansiell ställning. I denna grupp finns Bengtsfors, Essunga, Hjo, Lidköping, Svenljunga, Tibro och Ulricehamn.

Övriga ej nämnda kommuner har en relativt genomsnittlig finansiell profil under 2008. Dessa är Falköping, Färgelanda, Götene, Herrljunga, Partille, Uddevalla och Vänersborg.

Olika finansiella förutsättningar

På nästa sida finns en tabell som försöker beskriva styrkor och svagheter hos de olika kommunerna utifrån perspektiven skattesats, resultatnivå samt kort- och långsiktigt finansiellt handlingsutrymme. Graderingen är gjord utifrån 2008 års räkenskaper. Den är ett komplement till den finansiella profilen som redovisas på sidorna 11–12. Där kan du ta del av var din kommun befinner sig och hur den har utvecklats i förhållande till övriga kommuner i Västra Götaland. Vilka likheter och olikheter uppvisade din kommun i förhållande till övriga kommuner?

Finansiella styrkor och svagheter hos kommunerna i Västra Götalands län 2008

FINANSIELLA MÅTT	Starkt värde ¹	Varken starkt eller svagt ¹	Svagt värde ¹
<p>Skattesats 2008 För samtliga fyra nyckeltal i denna tabell gäller att ”ju högre upp i tabellen kommunen befinner sig desto starkare värde har kommunen på nyckeltalet”.</p> <p>Exempelvis: Partille har den lägsta skatten bland de kommuner som ligger i kolumnen med starkt värde längst till vänster. Den placeras därför högst upp.</p> <p>Dals-Ed är den kommun som har det svagaste värdet bland de kommuner som ligger i kolumnen med svagt värde. Den placeras därför längst ned.</p> <p>Detta innebär att rangordningen när det gäller samtliga nyckeltal går från vänster till höger kolumnvis.</p>	<p>21,10 kr eller lägre Partille Tranemo Mölndal Vara Ulricehamn Skövde Skara Tidaholm Härryda Lerum Lidköping Falköping</p>	<p>21,11 till 21,99 kr Tibro Öckerö Svenljunga Göteborg Trollhättan Töreboda Bollebygd Borås Vårgårda Essunga Götene Karlsborg Mark Tjörn Färgelanda Mariestad Sotenäs Grästorp Alingsås Kungälv Orust Strömstad Tanum</p>	<p>22,00 kr eller högre Ale Hjo Stenungsund Uddevalla Herrljunga Lysekil Bengtstors Åmål Vänersborg Mellerud Munkedal Lilla Edet Gullspång Dals-Ed</p>
<p>Kortsiktigt finansiellt handlingsutrymme 2008 (Kassalikviditet)</p>	<p>75% eller högre Mark Öckerö Borås Lerum Alingsås Tjörn Ulricehamn Partille Mölndal Kungälv Trollhättan Bengtstors Härryda Karlsborg Munkedal Vänersborg Lilla Edet Orust</p>	<p>74,9% till 55% Färgelanda Tidaholm Göteborg Ale Vara Skara Sotenäs Essunga Strömstad Svenljunga Tanum Töreboda Götene Falköping Mellerud Dals-Ed Uddevalla</p>	<p>54,9% eller lägre Stenungsund Tranemo Grästorp Mariestad Tibro Skövde Åmål Lysekil Bollebygd Gullspång Hjo Lidköping Vårgårda Herrljunga</p>

1) De olika värdena för de finansiella nyckeltalen är satta utifrån subjektiva värderingar. Detta är författarens egen bedömning av vad som bör anses som god ekonomisk hushållning för en kommun över en längre tid. Värderingar baserar sig dock till stor del på de genomsnittliga värden som finns i kommunsektorn i Sverige. En vägning av dessa har gjorts mot rådande teorier kring en organisations möjligheter till kort- och långsiktig överlevnadsförmåga.

FINANSIELLA MÅTT**Starkt värde¹****Varken starkt eller svagt¹****Svagt värde¹****Långsiktigt finansiellt handlingsutrymme 2008**

(Soliditet inkl pensions-åtagande)

25% eller högreLidköping
Herrljunga
Mölnadal
Sotenäs
Mark
Vara**24,99% till 0%**Strömstad
Tidaholm
Tranemo
Ulricehamn
Skövde
Borås
Lerum
Trollhättan
Alingsås
Härryda
Vårgårda
Svenljunga
Tibro
Kungälv
Essunga
Dals-Ed
Tanum
Bollebygd
Öckerö
Töreboda
Bengtstors
Uddevalla
Götene**-0,1% eller svagare**Falköping
Färgelanda
Partille
Vänersborg
Hjo
Ale
Skara
Karlsborg
Göteborg
Grästorp
Munkedal
Orust
Tjörn
Mellerud
Åmål
Stenungsund
Lysekil
Mariestad
Lilla Edet
Gullspång**Resultatnivå 2008**

(Resultat före extraordinära poster i förhållande till verksamhetens kostnader)

1,5% eller starkareKarlsborg
Ale
Kungälv
Strömstad
Lerum
Mellerud
Grästorp
Vara
Sotenäs
Tanum
Trollhättan
Bollebygd
Mark
Härryda**1,49% till 0,0%**Skara
Skövde
Alingsås
Vänersborg
Dals-Ed
Herrljunga
Munkedal
Mölnadal
Tidaholm
Tranemo
Göteborg
Götene
Uddevalla
Öckerö
Partille
Stenungsund
Borås
Falköping
Färgelanda
Mariestad
Essunga
Töreboda
Bengtstors
Tjörn
Ulricehamn
Lysekil**-0,1% eller svagare**Lilla Edet
Åmål
Vårgårda
Hjo
Tibro
Gullspång
Orust
Svenljunga
Lidköping

1) De olika värdena för de finansiella nyckeltalen är satta utifrån subjektiva värderingar. Detta är författarens egen bedömning av vad som bör anses som god ekonomisk hushållning för en kommun över en längre tid. Värderingar baserar sig dock till stor del på de genomsnittliga värden som finns i kommunsektorn i Sverige. En vägning av dessa har gjorts mot rådande teorier kring en organisations möjligheter till kort- och långsiktig överlevnadsförmåga.

FINANSIELLA MÅTT
Starkt värde¹
Varken starkt eller svagt¹
Svagt värde¹
Långsiktig resultatnivå 2006–2008

(Genomsnittligt resultat före extra-ordinära poster under 3 år/verksamhetens bruttokostnader)

1,5% eller starkare

Härryda
Karlsborg
Vara
Bollebygd
Göteborg
Lerum
Alingsås
Tanum
Ale
Vänersborg
Grästorps
Munkedal
Mölndal
Borås
Falköping
Tidaholm
Trollhättan
Strömstad
Stenungsund
Ulricehamn
Mark
Mellerud
Skara
Sotenäs
Skövde
Tranemo
Partille
Uddevalla
Dals-Ed
Essunga
Kungälv
Öckerö

1,49% till 0,0%

Gullspång
Tibro
Lysekil
Färgelanda
Tjörn
Herrljunga
Hjo
Lilla Edet
Töreboda
Götene
Mariestad
Bengtstors
Vårgårda
Åmål

–0,1% eller svagare

Orust
Lidköping
Svenljunga

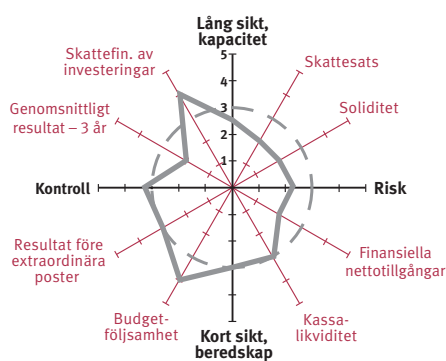
1) De olika värdena för de finansiella nyckeltalen är satta utifrån subjektiva värderingar. Detta är författarens egen bedömning av vad som bör anses som god ekonomisk hushållning för en kommun över en längre tid. Värderingar baserar sig dock till stor del på de genomsnittliga värden som finns i kommunsektorn i Sverige. En vägning av dessa har gjorts mot rådande teorier kring en organisations möjligheter till kort- och långsiktig överlevnadsförmåga.

Finansiella nyckeltal, Västra Götalands län 2006–2008

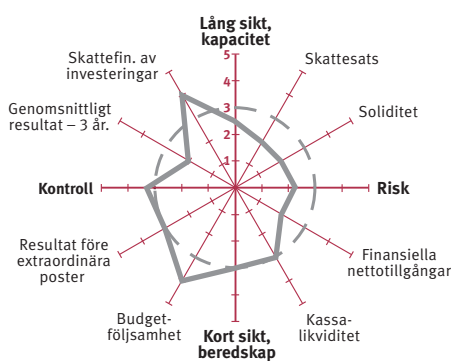
	2006	2007	2008
<i>Verksamhetens nettokostnader/skatteintäkter + generella statsbidrag, %</i>	92,6	93,7	97,0
<i>Avskrivningar/skatteintäkter + generella statsbidrag, %</i>	4,5	4,3	4,2
<i>Finansnetto/skatteintäkter + generella statsbidrag, %</i>	–0,3	–0,1	0,4
Nettokostnader/skatteintäkter + generella statsbidrag, %	968	97,9	99,5
Skattefinansieringsgrad av nettoinvesteringarna, %	135	121	92
Nettoinvesteringar/verksamhetens nettokostnader, %	7	6	8
Resultat före extraordinära poster/verksamhetens kostnader, %	2,7	1,7	0,5
Årets resultat/verksamhetens kostnader, %	2,7	2,9	0,5
Genomsnittligt resultat före extraordinära poster relaterat till verksamhetens kostnader under de tre senaste åren, %	2,0	2,3	1,7
Soliditet inkl. hela pensionsskulden och löneskatt, %	8	2	2
Primärkommunal skattesats, kr	21,72	21,71	21,70
Kassalikviditet, %	67	78	71
Finansiella nettotillgångar/verksamhetens kostnader, %	–11	–8	–8
Borgensåtagande/verksamhetens kostnader, %	42	42	40
Budgetavvikelse verks. nettokostnader/verks. kostnader, %	0,1	–0,1	–0,4

Så tolkar du den finansiella profilen!

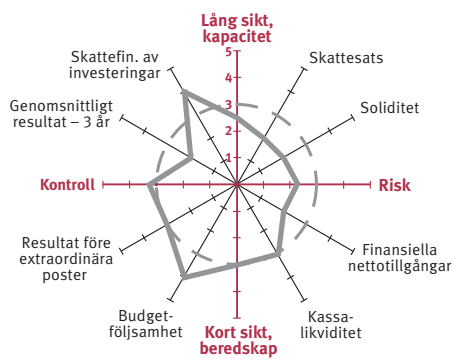
Den finansiella profil i form av ett sk spindeldiagram som används i denna rapport för att beskriva kommunens finansiella ställning, innehåller åtta olika nyckeltal och fyra viktiga finansiella perspektiv. Nedan görs en beskrivning av de olika delarna i profilen. De beskrivna delarna är markerade med rött. Profilen i exemplet är fingerad.

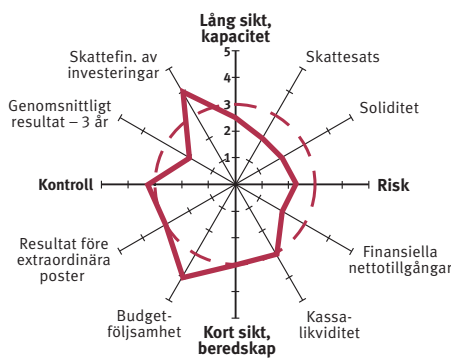
Åtta nyckeltal. Diagrammet innehåller åtta nyckeltal redovisade på åtta axlar. Nyckeltalen speglar olika dimensioner av den analyserade kommunens finansiella situation och utveckling. Vissa nyckeltal är relaterade till verksamhetens kostnader för att de skall kunna jämföras mellan olika kommuner. Nyckeltalen beskrivs på sidan 12.

Skalan. Diagrammet har skalan 1–5. Poängskalan är relativ. I vår analys av kommunerna i Västra Götaland (49 st) fördelades poängen enligt följande: Kommunerna med de fem starkaste observationerna inom varje nyckeltal fick en femma, de tio följande en fyra, de nitton därpå en trea, de tio därefter en tvåa och de fem svagaste fick en etta. Poängen har således fördelats enligt en normalfördelningskurva.

Fyra axlar/perspektiv. Diagrammet innehåller fyra axlar som ska ge en samlad bedömning av fyra viktiga finansiella perspektiv. Varje perspektiv/axel är summan av de fyra nyckeltal som ligger närmast intill axeln. Samtliga fyra nyckeltal väger lika tungt i bedömningen. Exempelvis är *Risk* summan av nyckeltalen primärkommunal skatt, soliditet, finansiella nettotillgångar och kassa-likviditet.

Poäng och genomsnitt. Den heldragna linjen visar de olika poäng som den analyserade kommunen har fått för varje enskilt nyckeltal resp. för de fyra sammanvägda axlarna. Den streckade ringen i mitten visar trean i den analyserade gruppen. Ligger kommunen utanför den streckade ringen har den ett starkare värde än genomsnittet i gruppen och omvänt. Den heldragna linjen redovisar den finansiella profilen för den analyserade kommunen.

Förklaringar av de fyra perspektiven och de finansiella nyckeltalen

De fyra perspektiven

Den finansiella profilen som redovisas i denna rapport innehåller fyra perspektiv som är viktiga ur ett övergripande finansiellt perspektiv. Dessa fyra är: Kontrollen över finansiella utvecklingen, långsiktig betalningsberedskap, kortsiktig betalningsberedskap och riskförhållande. Varje aspekt mäts via de fyra närmaste liggande nyckeltal i profilen. Detta innebär att varje nyckeltal i den finansiella profilen ingår i två perspektiv.

Långsiktig handlingsberedskap – Det första perspektivet handlar om att redovisa vilken finansiell motståndskraft kommunen har på lång sikt i förhållande till övriga kommuner i grupperna. Alla perspektiv i profilen är relaterade till hur kommunen befinner sig i förhållande övriga kommuner i grupperna. I perspektivet ingår nyckeltalen skattesats, soliditet, skattefinansieringsgraden av investeringarna och ”genomsnittligt resultat under de tre senaste åren”.

Kortsiktig handlingsberedskap – Det andra perspektivet redovisar vilken finansiell motståndskraft kommunen har på kort sikt. Det närmaste 1–2 åren fokuseras. I perspektivet ingår nyckeltalen finansiella nettotillgångar, kassalikviditet, budgetföljsamhet och resultat före extraordinära poster.

Riskförhållande – Med tredje perspektivet risk avses hur kommunen är exponerad finansiellt. En god ekonomisk hushållning innefattar att kommunen i kort- och medellångt perspektiv inte behöver vidta drastiska åtgärder för att möta finansiella problem. I perspektivet ingår nyckeltalen skattesats, soliditet, finansiella nettotillgångar och kassalikviditet.

Kontroll över den finansiella utvecklingen – med det fjärde perspektivet kontroll avses avslutningsvis hur kommunen klarar av att kontrollera sitt finansiella resultat. I perspektivet ingår

nyckeltalen budgetföljsamhet, resultat före extraordinära poster, skattefinansieringsgraden av investeringarna och ”genomsnittligt resultat under de tre senaste åren”.

Finansiella nyckeltal

Här följer beskrivningar av de i texten och profilerna förekommande finansiella nyckeltalen.

Borgensåtagande – redovisar de borgensåtaganden som kommunen redovisar inom linjen. Borgensåtagandena divideras med verksamhetens kostnader för att jämförelser skall kunna ske mellan de analyserade kommunerna.

Borgensåtagandena ingår inte i den finansiella profilen.

Budgetföljsamhet – avvikelser mellan budgeterat verksamhetens nettokostnader och redovisat verksamhetens nettokostnader. Avvikelsen divideras med verksamhetens kostnader för att jämförelser skall kunna ske mellan de analyserade kommunerna.

För att erhålla högsta betyg i profilen, skall budgetavvikelsen vara så liten som möjligt. Positiv budgetavvikelse medför dock minst en 3:a.

Finansiella nettotillgångar – omfattar alla finansiella tillgångar och skulder i balansräkningen som kommunen beräknas omsätta på tio års sikt (omsättningstillgångar + långfristiga fordringar + långfristiga placeringar – kortfristiga och långfristiga skulder). Måttet divideras med verksamhetens kostnader för att jämförelser skall kunna ske mellan de analyserade kommunerna. Måttet speglar en tidsrymd som ligger någonstans mellan likviditetsmåttet och soliditeten. Man skulle kunna uttrycka det som ”medellång betalningsberedskap”.

Kassalikviditet – ett mått på hur god kommunens kortsiktiga betalningsberedskap är. Måttet räknas fram genom att lik-

vida medel och kortfristiga fordringar divideras med kortfristiga skulder.

Nettokostnadsandelen – visar hur stor andel av skatteintäkterna och de generella statsbidragen som har gått åt till att finansiera verksamhetens nettokostnader inklusive avskrivningar och finansnetto. 100% innebär att skatteintäkter och generella statsbidrag precis täcker den löpande driften.

Investeringsvolym – Årets nettoinvesteringar har ställts i förhållande till verksamhetens nettokostnader för att det skall gå att jämföra kommunerna emellan.

Resultat före extraordinära poster – summan av kommunens samtliga intäkter och kostnader under året exklusive extraordinära poster (poster av engångskaraktär som uppgår till väsentligt belopp och inte har med den ordinarie verksamheten att göra). Resultatet har dividerats med verksamhetens kostnader för att jämförelser skall kunna göras mellan de analyserade kommunerna.

Genomsnittligt resultat före extraordinära poster under de tre senaste åren – beskriver kommunens genomsnittliga resultat under de tre senaste åren. Resultatet har dividerats med verksamhetens kostnader för att jämförelser mellan de analyserade kommunerna ska kunna göras.

Skattefinansieringsgrad – beskriver hur stor andel av årets nettoinvesteringar som kommunen kan finansiera med egna medel i form av återstående skatteintäkter. Egna medel räknas fram genom att resultatet före extraordinära poster tillförs årets avskrivningar. Kallas ibland självfinansieringsgrad.

Soliditet – eget kapital i förhållande till totala tillgångar. Beskriver hur kommunens långsiktiga betalningsstyrka utvecklas. Ju högre soliditet desto större finansiellt handlingsutrymme.

Finansiella profiler för Mariestads kommun 2006–2008

Syftet med den här analysen är att redovisa var Mariestads kommun befinner sig finansiellt och hur kommunen har utvecklats under 2006–2008 i förhållande till övriga kommuner i Västra Götalands län. Detta görs i form av en speciellt framtagen finansiell profil, vars uppgift är att spegla starka och svaga sidor hos den granskade kommunen jämfört med länets övriga kommuner.

Vad är den finansiella profilen?

Utgångspunkten för analysen som presenteras på de följande sidorna är de finansiella profiler i form av polärtdiagram som redovisas i mittspalten på denna sida. De innehåller dels åtta finansiella nyckeltal, dels fyra perspektiv som är viktiga när en kommuns ekonomi analyseras. De fyra perspektiven är långsiktig handlingsberedskap, kortsiktig handlingsberedskap, riskförhållande samt kontroll över den finansiella utvecklingen.

Genom att ta fram tre finansiella profiler för Mariestad för 2006–2008 kan man på ett översiktligt sätt fastställa vilken finansiell utveckling och ställning kommunen har haft i förhållande till övriga kommuner i länet. Det är viktigt att poängtera att den finansiella profilen är relativ, vilket innebär att om kommunen redovisar en 4:a eller 5:a i profilen, har man visserligen bland de starkaste värdena för nyckeltalet i det granskade länet, men värdet kan behöva förbättras för att nå en god ekonomisk hushållning.

Inledningsvis i denna analys belyses hur de åtta nyckeltal som ingår i den finansiella profilen har utvecklats över tid både för Mariestad och för genomsnittet i länet. I avsnittet berörs även nyckeltalen nettokostnadsandel, nettoinvesteringar och borgensåtagande, men dessa ingår inte i den finansiella analysen. Därefter följer en kortfattad analys av hur de fyra perspektiven i profilen har förändrats för kommunen mellan 2006 och 2008. Till sist ges en avslutande kommentar till Mariestads finansiella ställning och utveckling de senaste tre åren.

Utvecklingen av några finansiella nyckeltal under perioden 2006–2008

Nettokostnadsandel, jämfört med föregående år

En grundläggande förutsättning för att uppnå och vidmakthålla en god ekonomisk hushållning är att balansen mellan löpande intäkter och kostnader är god. Ett mått på denna balans är nettokostnadsandelen, som innebär att samtliga löpande kostnader inklusive finansnetto relateras till kommunens skatteintäkter. Redovisas en nettokostnadsandel under 100%, har kommunen en positiv balans mellan löpande kostnader och intäkter. När kommunen en nettokostnadsandel på 98% eller lägre över en längre tidsperiod brukar detta betraktas som god ekonomisk hushållning.

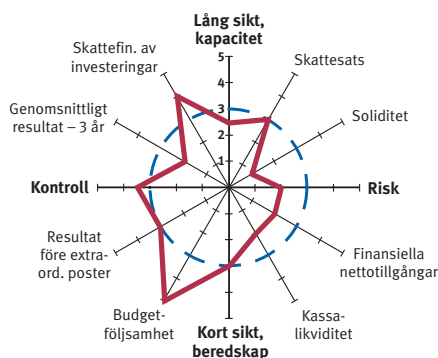
När Mariestads nettokostnadsandel för 2008 analyseras, framgår det att nettot av verksamhetens intäkter och kostnader tog i anspråk 91,3% (95,3 = 2007 års nivå) av skatteintäkterna. Vidare tog avskrivningarna i anspråk 7,4% (4,5) och finansnettot 0,7% (0,7). Detta innebär att kommunens nettokostnader sammanlagt utgjorde 99,4% (100,5) av skatteintäkterna. Jämfört med 2007 försvagades kommunens nettokostnadsandel med 0,6 procentenheter. Sammantaget går det också att konstatera att Mariestad inte under något av de tre åren lyckades etablera nyckeltalet på en nivå som faller inom ramen för vad som kan betraktas som god ekonomisk hushållning.

Resultat före extraordinära poster

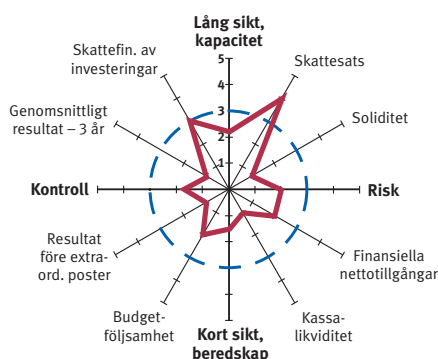
Ett annat mått på balansen mellan de löpande intäkterna och kostnaderna är resultat före extraordinära poster. Detta resultat innehåller alla kommunens löpande kostnader och intäkter och bör i förhållande till verksamhetens kostnader ligga runt 2% över en längre tidsperiod. Detta för att kommunen skall kunna bibehålla sin kort- och långsiktiga handlingsberedskap.

När det gäller resultat före extraordinära poster i förhållande till verksamhetens bruttokostnader, redovisade Mariestad

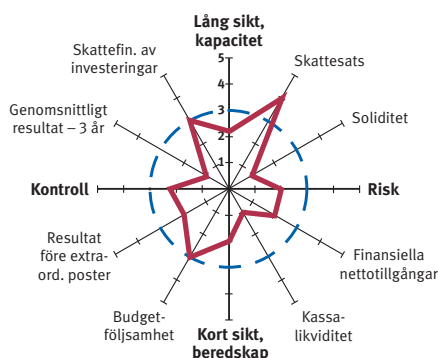
Mariestad 2008

Mariestad 2007

Mariestad 2006

ett försvagat resultat under perioden. Kommunen gick från 1,0% under 2006 till 0,5% under 2008. Motsvarande genomsnittliga förändring för kommunerna i Västra Götalands län var en försvagning från 2,7% till 0,5%.

Mariestad redovisade under perioden 2006–2008 således en mindre resultatförsvagning än genomsnittet bland kommunerna i länet, men från ett sämre utgångsläge. Kommunen försvagade resultatet med 0,5 procentenheter samtidigt som länets försvagning uppgick till 2,2 procentenheter.

Mariestad lyckades, på grund av att snittet försämrades, i större utsträckning förbättra sitt värde i den finansiella profilen och hamnade 2008 på en 3:a.

Nettoinvesteringar

Med nettoinvesteringar avses investeringsutgifter med avdrag för eventuella investeringsinkomster. I nettoinvesteringar räknas inga försäljningsinkomster in. För att nettoinvesteringarna skall bli jämförbara mellan kommunerna har de relaterats till verksamhetens nettokostnader.

Relateras Mariestad nettoinvesteringar till verksamhetens nettokostnader, framgår det att kommunen sammanlagt under 2006–2008 hade en total investeringsvolym som var lägre än genomsnittet bland kommunerna i Västra Götalands län. I genomsnitt investerade Mariestad för 4,7% av sina nettokostnader per år under perioden, medan det genomsnittliga värdet för länet uppgick till 7,1% per år.

Skattefinansieringsgrad av investeringarna

När den löpande driften har finansierats, bör en så stor andel av skatteintäkterna återstå att större delen av investeringarna kan finansieras med skatteintäkter. Detta benämns skattefinansieringsgrad av investeringarna och 100% innebär att kommunen kan skattefinansiera samtliga investeringar som genomförts under året. Sker detta, kommer kommunen att stärka sitt finansiella handlingsutrymme.

Mariestads skattefinansieringsgrad av årets nettoinvesteringar försämrades mellan 2006 och 2007 från 131% till 96%. Det berodde på att samtidigt som nettoinvesteringarna minskade från 40,5 till 40,0 mkr försämrades resultatet från 11,3 till –4,8 mkr.

Under 2008 förbättrades skattefinansieringsgraden till 102% på grund av en ökad investeringsvolym till 46 mkr.

För länets kommuner i genomsnitt uppgick skattefinansieringsgraden av årets investeringar till 135%, 121% samt 92% under den aktuella perioden. Det innebar en genomsnittlig skattefinansieringsgrad under perioden på 116%. Den genomsnittliga skattefinansieringsgraden för Mariestad uppgick under perioden till 110%. Beaktas bör i sammanhanget att Mariestad uppvisade lägre nettoinvesteringar än snittet under perioden, vilket påverkar skattefinansieringsgraden positivt.

I den finansiella profilen hamnade Mariestad 2008 på en 4:a, vilket var en förbättring jämfört med föregående år.

Soliditet inkl pensionsavsättningar och löneskatt inom linjen

Soliditet är ett mått på kommunens långsiktiga betalningsberedskap. Mariestad redovisade 2008 en soliditet som var svagare än snittet i länet. Soliditeten inklusive samtliga pensionsförpliktelser och särskild löneskatt uppgick till –33% jämfört med genomsnittliga 2%.

Under perioden uppvisade Mariestad utvecklingsmässigt samma trend som genomsnittet bland kommunerna i länet. Kommunen försvagade sin soliditet med 12 procentenheter. Den genomsnittliga soliditeten i länet försvagades med 6 procentenheter, från 8% till 2%. Den negativa soliditetsutvecklingen förklaras till stor del av att vissa beräkningstekniska grunder och livslängdsantaganden avseende pensionsredovisningen ändrades för kommunsektorn under 2008. Konsekvensen för majoriteten av kommunerna blev att pensionsförpliktelser inom linjen ökade väsentligt.

Poängmässigt låg Mariestad på en 1:a under hela perioden.

Finansiella nettotillgångar

I måttet finansiella nettotillgångar ingår alla finansiella tillgångar och skulder i balansräkningen som kommunen beräknas omsätta på 10–20 års sikt, nämligen långfristiga fordringar och placeringar, omsättningstillgångar samt kort- och långfristiga skulder. Nettot av dessa relateras sedan till verksamhetens kostnader för att det skall bli jämförbart kommunerna emellan. Måttet är intressant, eftersom det speglar den finansiella handlingsberedskap som ligger någonstans mellan de kortsiktiga likviditetsmåten och det långsiktiga soliditetsmålet.

Mariestad förbättrade sina finansiella nettotillgångar under perioden och gick från –29% till –21%. Detta innebär att kommunens långfristiga fordringar och omsättningstillgångar under perioden ökade snabbare än kommunens skulder. De genomsnittliga finansiella nettotillgångarna i länet uppgick 2008 till –8%. I profilen hamnade kommunen samtliga år på en 2:a beträffande nyckeltalet finansiella nettotillgångar.

De finansiella nettotillgångarna i länet förbättrades under perioden från –11% till –8%. Den främsta förklaringen till detta var en genomsnittlig skattefinansieringsgrad av investeringarna på 116%, men det berodde även på att kommunerna under perioden gjorde en hel del realisationsvinster.

Kassalikviditet

Kassalikviditeten är ett mått på kommunens kortsiktiga betalningsberedskap. En oförändrad eller ökande kassalikviditet i kombination med en oförändrad eller förbättrad soliditet är ett tecken på att kommunens totala finansiella handlingsutrymme har stärkts.

År 2006 uppgick Mariestads kassalikviditet till 37%. Under 2007 hamnade kassalikviditeten på 38%, för att år 2008 förstärkas och uppgå till 44%. Den genom-

snittliga kassalikviditeten bland kommunerna i länet uppgick de aktuella åren till 73%, 82% samt 77%, totalt en förbättring på 4 procentenheter. Detta kan jämföras med Mariestads förbättring med 7 procentenheter. Detta innebar att likviditetsutvecklingen i Mariestad var något starkare än genomsnittet bland kommunerna i länet, men från en lägre nivå.

Förbättringen relativt snittet fick genomslag i den finansiella profilen, där värdet gick från en 1:a till en 2:a.

Skattesats

Skattesats är ett nyckeltal som speglar kommunens långsiktiga handlingsberedskap i förhållande till övriga kommuner i gruppen, eftersom en jämförelsevis låg skattesats innebär en potential att stärka intäktsidan genom ett ökat skatteuttag. Det är samtidigt viktigt att klargöra att det redovisade betraktelsesättet är tämligen pragmatiskt och därmed kan ha begränsad betydelse i praktiken. Storleken på skatteuttaget är ju en ideologisk fråga.

Mariestad var en av de kommuner som höjde skatten under perioden. Skattesatsen gick från 21,19 till 21,69 kr. Denna nivå var 2008 1 öre lägre än genomsnittet bland Västra Götalands läns kommuner, som uppgick till 21,70 kr.

Höjningen fick genomslag i den finansiella profilen och kommunen gick från 4 till 3 poäng för nyckeltalet.

Den genomsnittliga skattesatsen i länet förändrades under 2006–2008 från 21,72 kr till 21,70 kr på grund av skattesänkningar i ett antal kommuner.

Budgetföljsamhet

Budgetföljsamheten är ett mått på kommunens finansiella kontroll. Budgetavvikelsen bör ligga så nära noll som möjligt. Den mäts i denna rapport mot resultat 1 eller verksamhetens nettokostnader. Avvikelsen ställs sedan i relation till verksamhetens kostnader för att det skall gå att jämföra kommunerna.

För Mariestad uppgick detta mått år 2008 till 1,2%, 2007 hamnade budgetföljsam-

heten på -1,4% och 2006 hamnade den på 0,1%. För länets kommuner i genomsnitt uppgick budgetavvikelsen relaterad till verksamhetens kostnader till 0,1% under 2006, -0,1% under 2007 samt -0,4% under 2008. Det vill säga, den genomsnittliga budgetföljsamheten i länet har försvagats något mellan 2006 och 2008.

Mariestad uppvisade därmed inte samma trend som snittet. I profilen hamnade kommunen beträffande budgetföljsamheten på en 5:a 2008.

Borgensåtagande

Borgensåtagande är en del som bör vägas in när kommunens riskförhållande studeras. Mariestad hade under 2008 beviljat borgensåtaganden som var lägre än snittet bland kommunerna i Västra Götalands län. Relateras borgensåtagandena till verksamhetens kostnader, redovisade Mariestad under 2008 ett värde på 35%, medan genomsnittet i länet låg på 40%. Under 2006 uppgick detta mått i länet till 42%, vilket innebar att de genomsnittliga beviljade borgensåtagandena i länet minskade med 2 procentenheter under perioden. I Mariestad minskade borgensåtagandena med 1 procentenhet från 36% till 35%.

De fyra perspektiven, utveckling 2006–2008

Mariestads finansiella profil uppvisar en entydig trend i förhållande till snittet eftersom samtliga tre av fyra perspektiv förstärktes. Granskas de underliggande åtta nyckeltalen framgår det att fem av dem stärktes under perioden medan ett försvagades. Det var skattestat som gick från 4:a till 3:a

Den långsiktiga handlingsberedskapen stärktes något under perioden och gick från 2,25 till 2,5 poäng. De nyckeltal som bidrog mest till den positiva utvecklingen var skattefinansieringsgrad och genomsnittligt resultat för de tre senaste åren.

Gällande perspektivet **kortsiktig handlingsberedskap** förbättrades den från 2 till 3 poäng under perioden. Detta innebar att perspektivet gick från att ligga

klart under snittet till att hamna på genomsnittet. Tre av de fyra nyckeltal som beskriver den kortsiktiga handlingsberedskapen stärktes under perioden.

Poängen för **riskförhållande** var den enda som inte stärktes under perioden. Perspektivet hamnade samtliga år på 2 poäng. Den förbättring som nyckeltalet kassalikviditet uppvisade vägdes upp av att nyckeltalet skattesats försämrades.

Kontrollperspektivet förbättrades markant under perioden och gick från att ligga under till över snittet. Poängen gick från 2,25 till 3,5 poäng. Den kraftiga förbättringen förklaras av att tre av fyra nyckeltal stärktes under perioden.

Avslutande kommentar

Mariestad har förbättrat sin finansiella situation relativt snittet, vilket återspeglas i en förbättring av tre av de fyra perspektiven. För flera av perspektiven sker emellertid förbättringen från en relativt låg nivå.

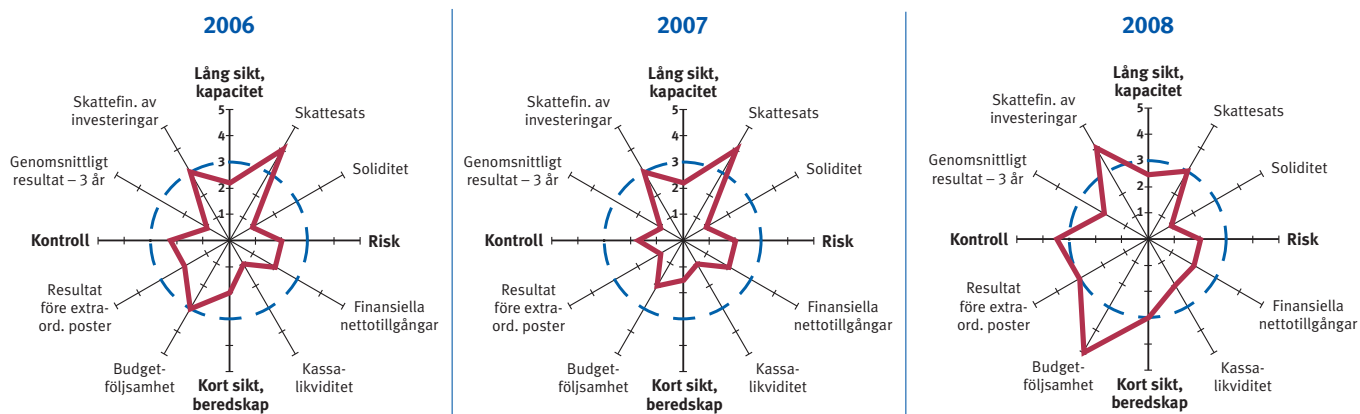
Det kan vidare konstateras att den svenska konjunkturavmattningen påverkade kommunsektorn redan under 2008, trots att effekterna förväntas slå fullt ut mot kommunerna med något års fördröjning. Mariestad möter svårare tider med en svag långsiktig kapacitet som kommer till uttryck genom en låg soliditet. För kommunen blir det därför viktigt att under de kommande åren klara av matchningen mellan kostnader och intäkter på ett sätt som gör att den långsiktiga kapaciteten inte urholkas ytterligare.

Finansiella nyckeltal

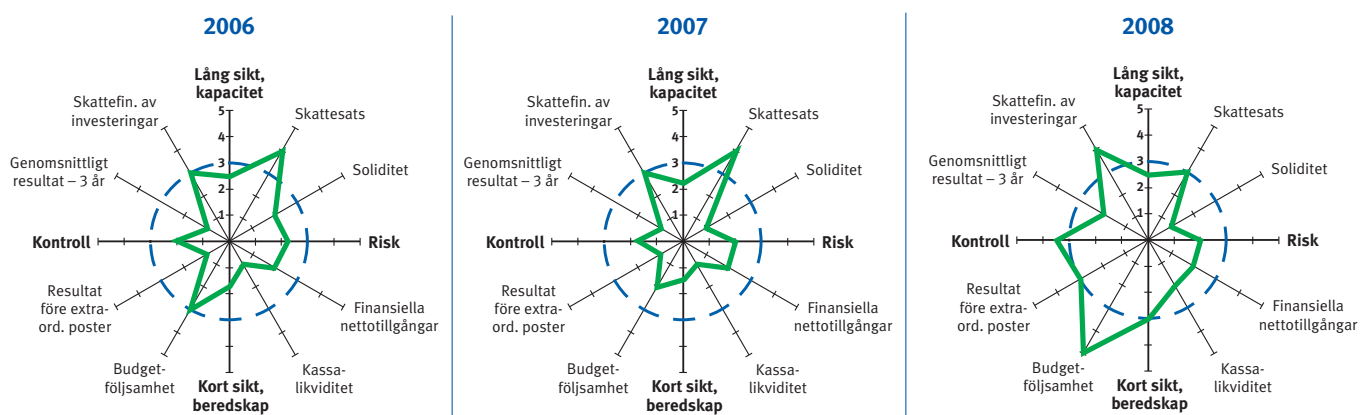
	2006		2007		2008	
	Västra Götaland	Mariestads kommun	Västra Götaland	Mariestads kommun	Västra Götaland	Mariestads kommun
<i>Verksamheten/skatteintäkter + generella statsbidrag, %</i>	92,6	93,5	93,7	95,3	97,0	91,3
<i>Avskrivningar/skatteintäkter + generella statsbidrag, %</i>	4,5	4,5	4,3	4,5	4,2	7,4
<i>Finansnetto/skatteintäkter + generella statsbidrag, %</i>	-0,3	0,8	-0,1	0,7	0,4	0,7
Nettokostnader/skatteintäkter + generella statsbidrag, %	96,8	98,8	97,9	100,5	99,5	99,4
Skattefinansieringsgrad av nettoinvesteringarna, %	135	131	121	96	92	102
Nettoinvesteringar / verksamhetens nettokostnader, %	7	5	6	4	8	5
Resultat före extraordinära poster / verksamhetens kostnader, %	2,7	1,0	1,7	-0,4	0,5	0,5
Årets resultat / verksamhetens kostnader, %	2,7	1,0	2,9	-0,4	0,5	0,5
Genomsnittligt resultat före extraordinära poster relaterat till verksamhetens kostnader under de 3 senaste åren, %	2,0	0,0	2,3	0,4	1,7	0,4
Soliditet inkl. hela pensionsskulden och löneskatt, %	8	-21	2	-32	2	-33
Primärkommunal skattesats, kr	21,72	21,19	21,71	21,19	21,70	21,69
Kassalikviditet, %	67	37	78	38	71	44
Finansiella nettotillgångar / verksamhetens kostnader, %	-11	-29	-8	-28	-8	-21
Borgensåtagande / verksamhetens kostnader, %	42	36	42	35	40	35
Budgetavvikelse verksamhetens nettokostnader / verks kostn, %	0,1	1,2	-0,1	-1,4	-0,4	0,1

Finansiella profiler för Mariestads kommun . . .

. . . i förhållande till Västra Götalands län

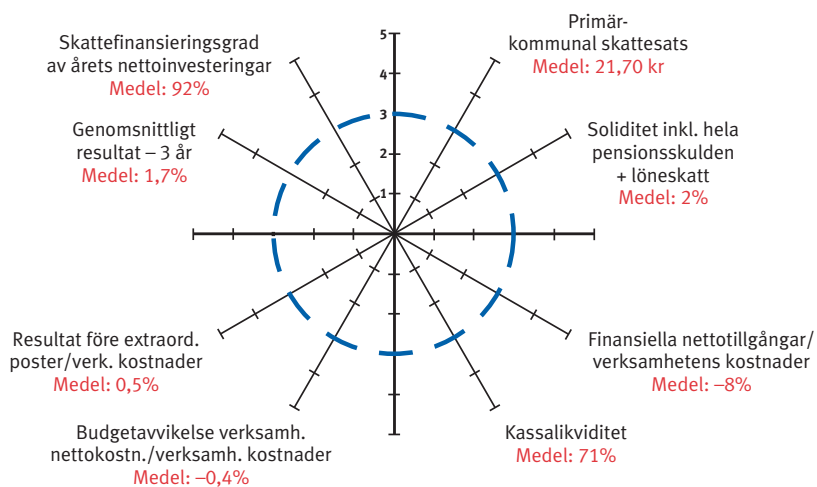
. . . i förhållande till riket

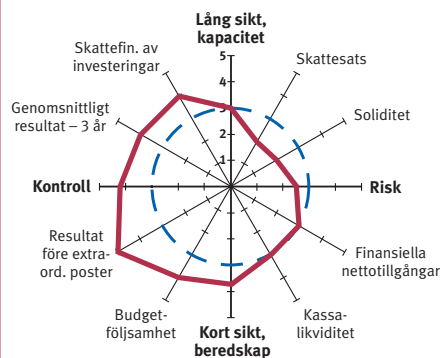
49 finansiella profiler

– Kommunerna i Västra Götalands län 2008

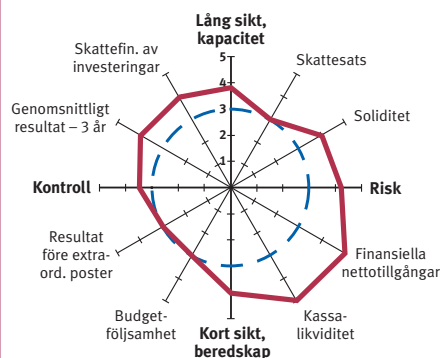
Medelvärden i profilen 2008

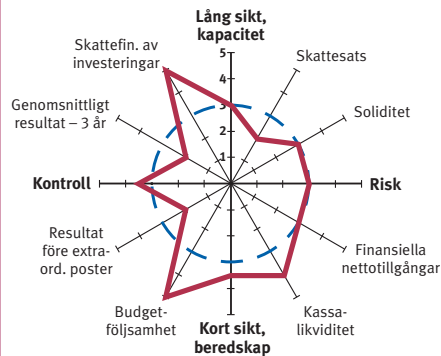
Ale kommun

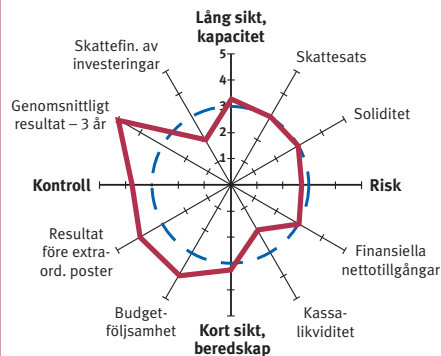
Alingsås kommun

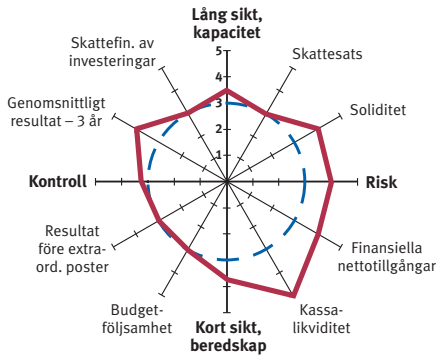
Bengtsfors kommun

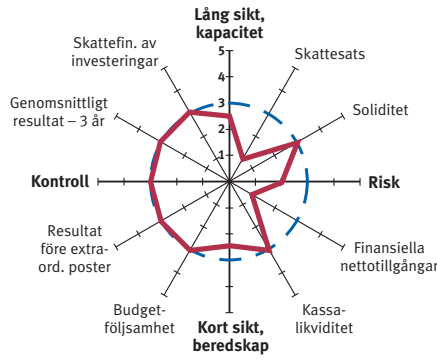
Bollebygds kommun

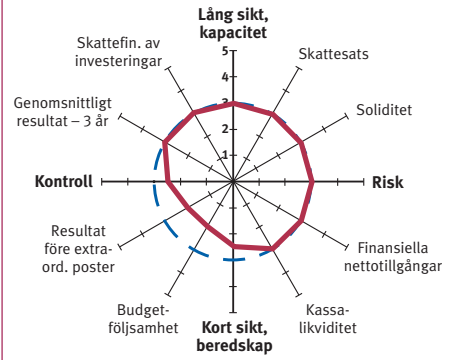
Borås kommun

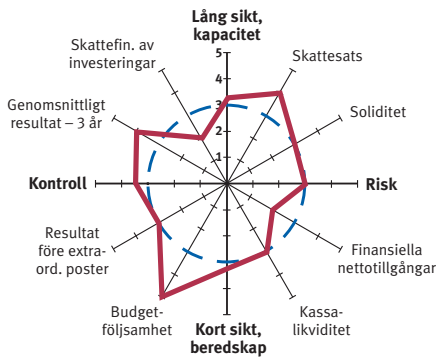
Dals-Eds kommun

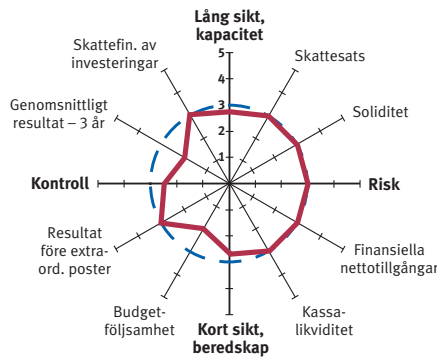
Essunga kommun

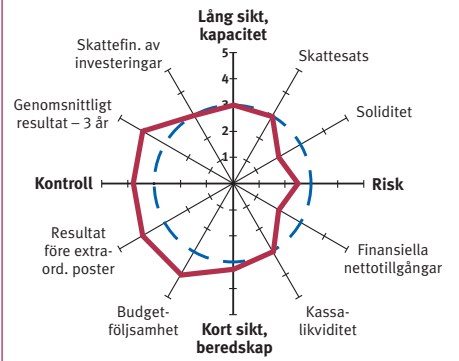
Falköpings kommun

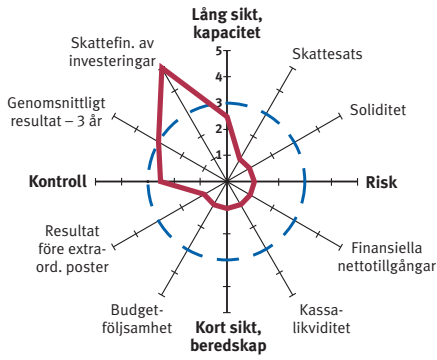
Färgelanda kommun

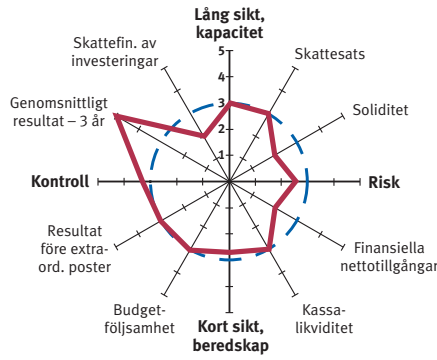
Grästorps kommun

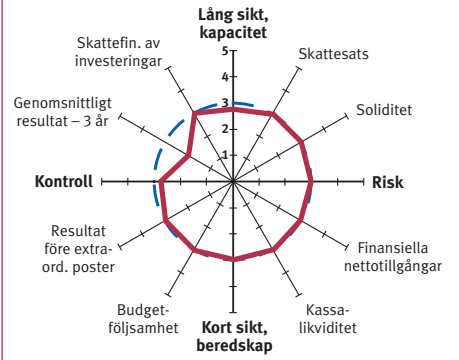
Gullspångs kommun

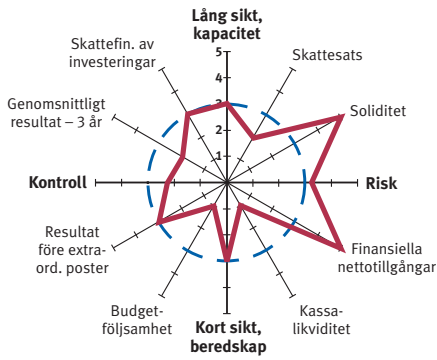
Göteborgs stad

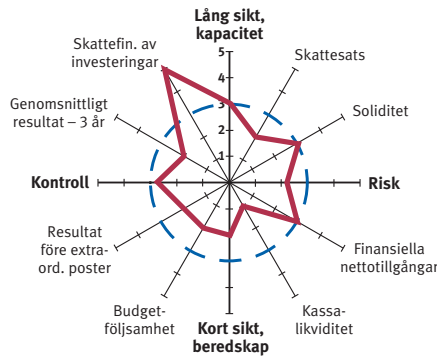
Götene kommun

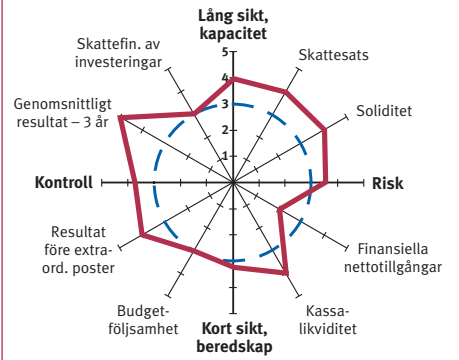
Herrljunga kommun

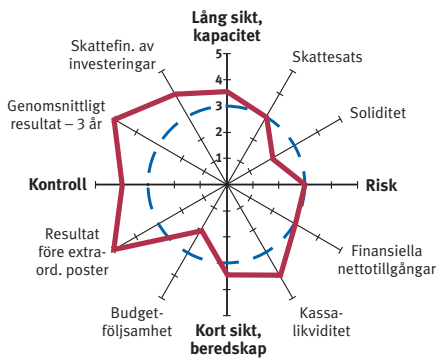
Hjo kommun

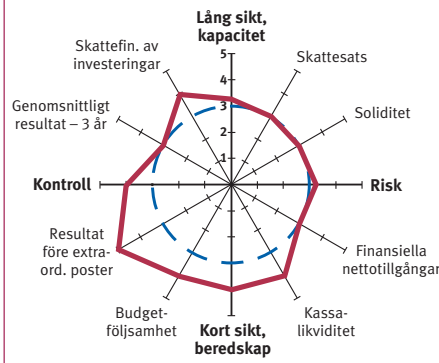
Härryda kommun

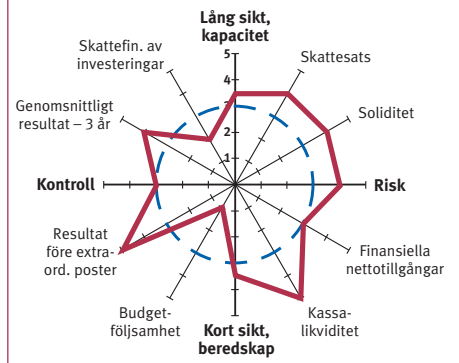
Karlsborgs kommun

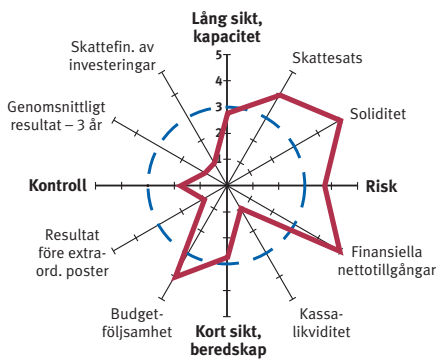
Kungälv kommun

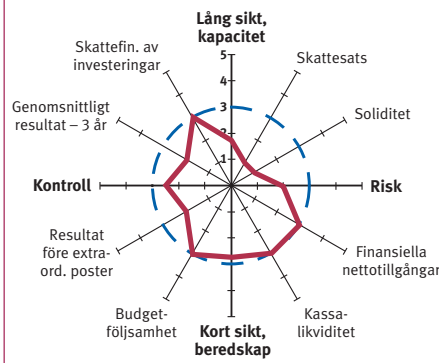
Lerums kommun

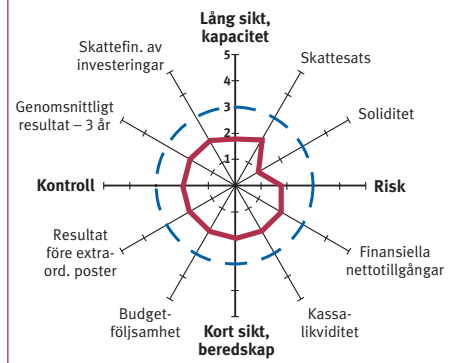
Lidköpings kommun

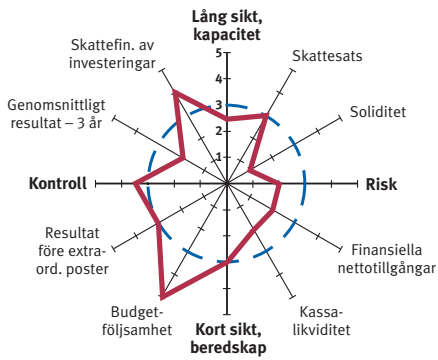
Lilla Edets kommun

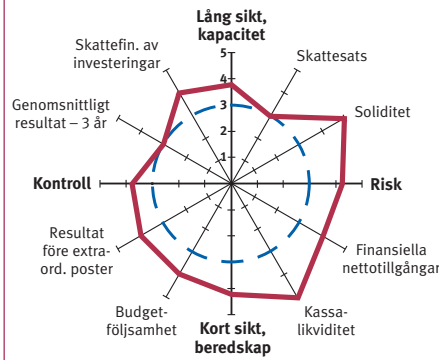
Lysekils kommun

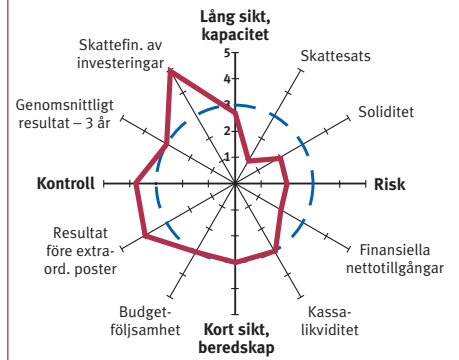
Mariestads kommun

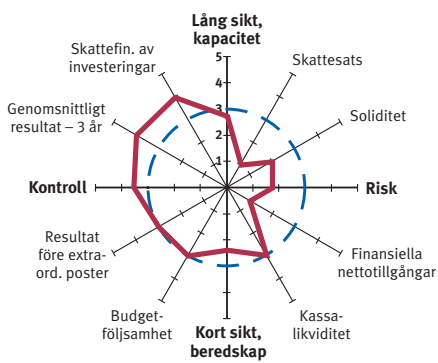
Marks kommun

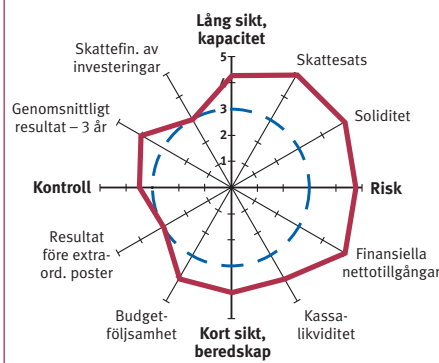
Melleruds kommun

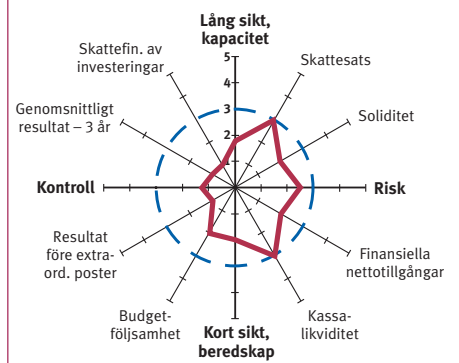
Munkedals kommun

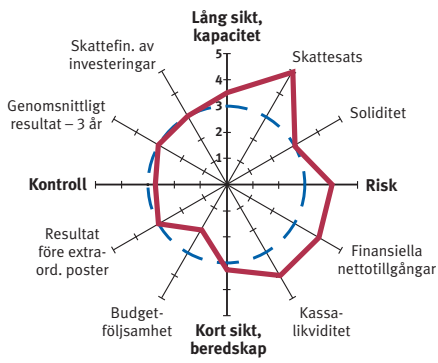
Mölnåls stad

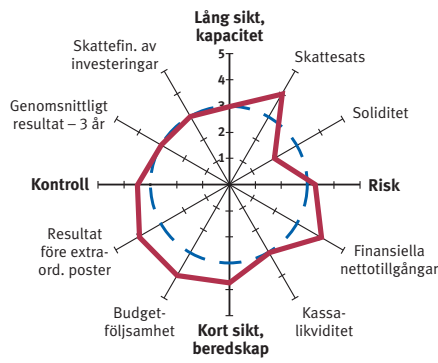
Orusts kommun

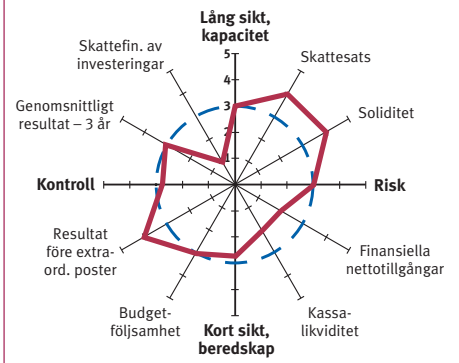
Partille kommun

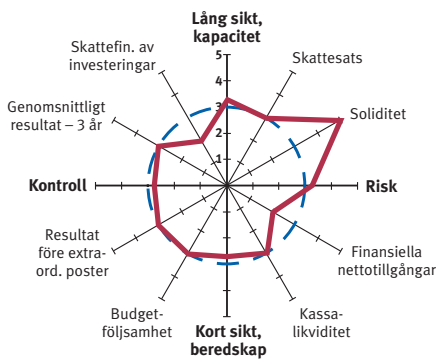
Skara kommun

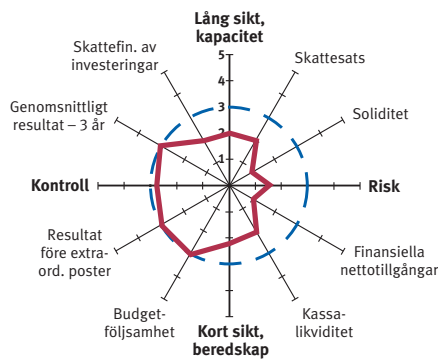
Skövde kommun

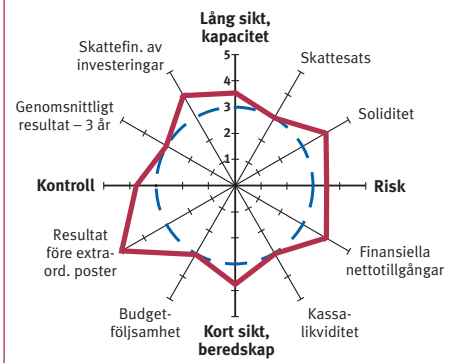
Sotenäs kommun

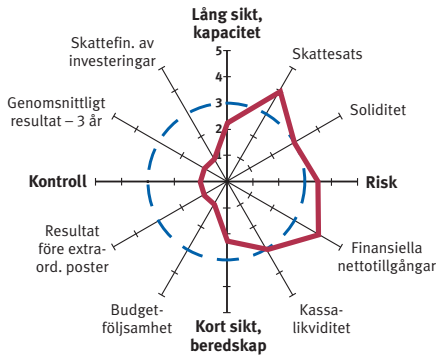
Stenungsunds kommun

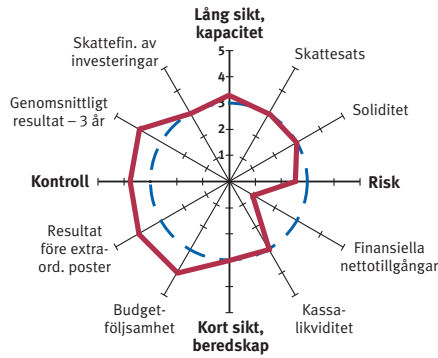
Strömstads kommun

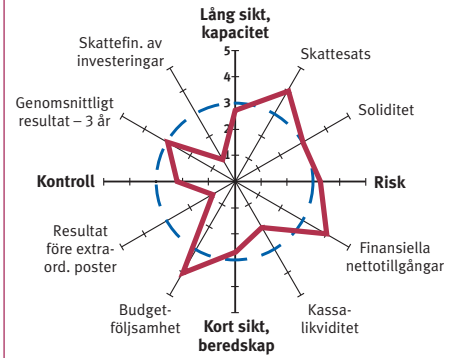
Svenljunga kommun

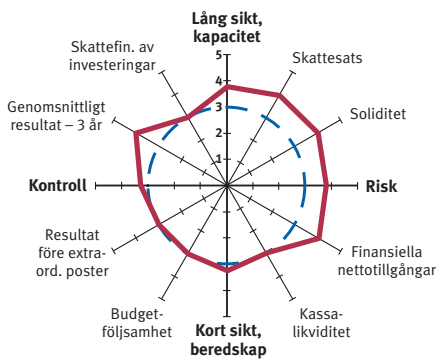
Tanums kommun

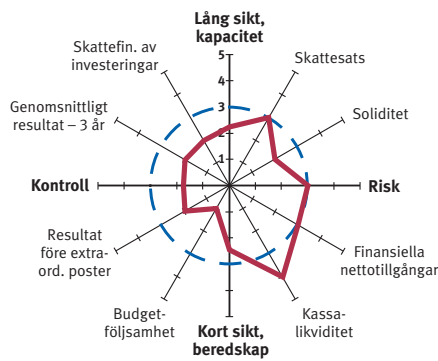
Tibro kommun

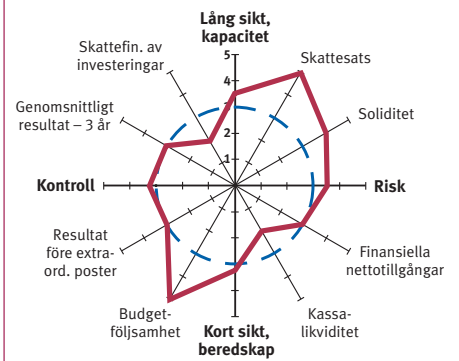
Tidaholms kommun

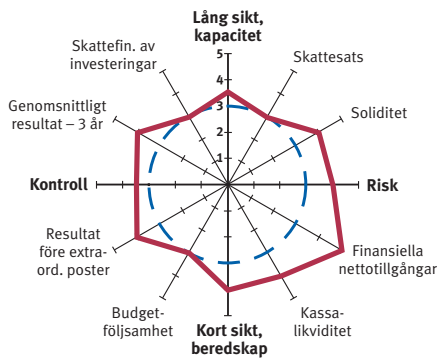
Tjörns kommun

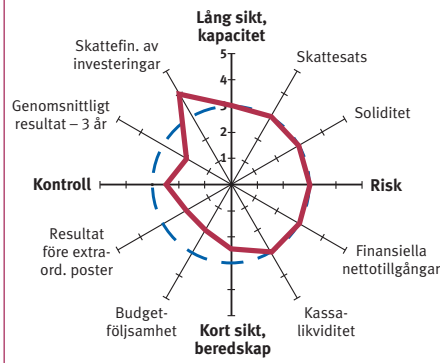
Tranemo kommun

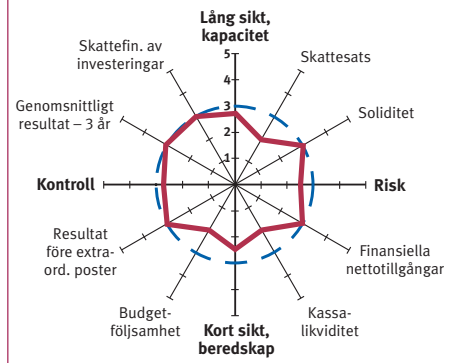
Trollhättans kommun

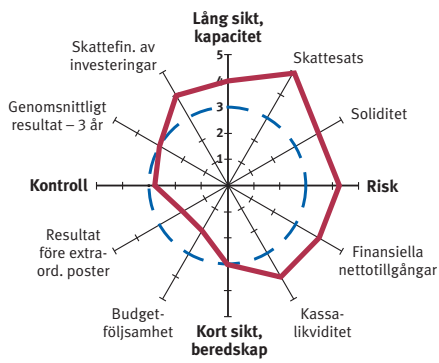
Töreboda kommun

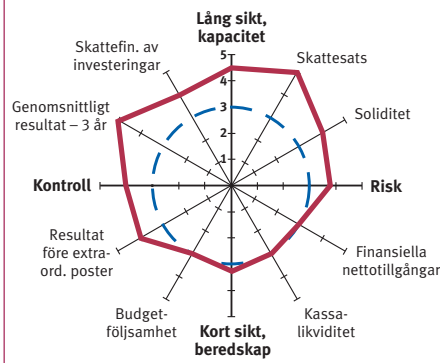
Uddevalla kommun

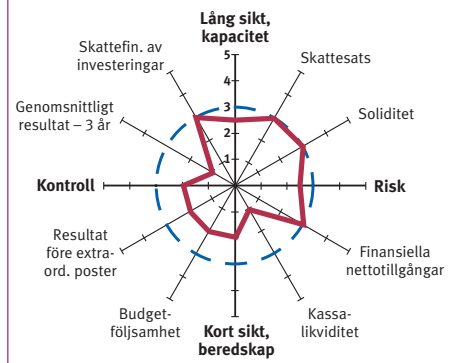
Ulricehamns kommun

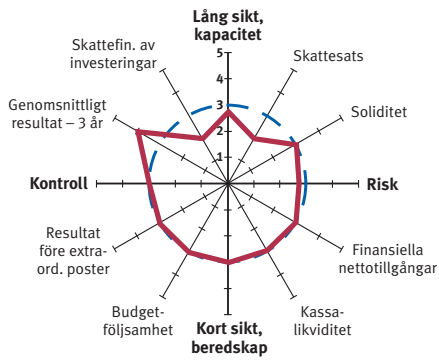
Vara kommun

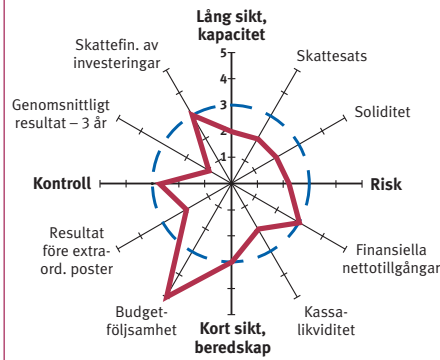
Värgårda kommun

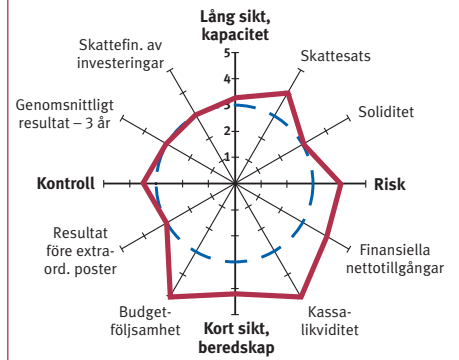
Vänersborg kommun

Åmåls kommun

Öckerö kommun

Länsvisa jämförelser 2008

I detta avsnitt görs en kortfattad finansiell analys av ett antal olika genomsnittliga nyckeltal för de län som i dagsläget arbetar med den finansiella profilen. Jämtland, Västerbotten, Västernorrland och Norrbotten har lagts samma till en grupp som benämns "Övre Norrland".

Finansiella nyckeltal 2008

	Jönköpings län	Västra Götalands län	Örebro Län	Övre Norrland (totalt) ¹	Riket ²
Nettokostnader /skatteintäkter (inkl. finansnetto och avskrivningar), %	98,9	99,5	100,2	99,3	99,3
Skattefinansieringsgrad av nettoinvesteringarna, %	90	92	67	117	96
Nettoinvesteringar /verksamhetens nettokostnader, %	7,6	7,6	5,7	6,6	7,2
Resultat före extraordinära poster /verksamhetens nettokostnader, %	1,0	0,5	-0,1	0,6	0,7
Genomsnittligt resultat före extraordinära poster under de tre senaste åren /verksamhetens kostnader, %	1,4	1,7	1,5	1,4	1,6
Soliditet inkl. samtl pensionsförpliktelser och löneskatt, %	-1	2	-26	-3	-1
Primärkommunal skattesats, kr	21,41	21,70	21,55	22,62	21,73
Kassalikviditet, %	56	71	77	98	78
Finansiella nettotillgångar /verksamhetens kostnader, %	-16	-8	-11	-7	-8
Budgetavvikelse verks. nettokostnader/verks. kostnader, %	0,0	-0,4	-1,0	-0,2	-0,3

1) Medelvärde av de 44 kommunerna i de fyra länen Jämtland, Västernorrland, Västerbotten och Norrbotten

2) Genomsnittet av ca 120 granskade kommuner som använder finansiella profiler

Jönköpings län redovisade det starkaste resultat

Det län som redovisade starkast genomsnittligt resultat före extraordinära poster i förhållande till verksamhetens kostnader under 2008 var Jönköping med 1,0%. Av de övriga länen, låg Övre Norrlands länen på ett resultat på 0,6% och Västra Götaland låg på 0,5%. Precis under noll låg Örebro med -0,1%. Totalt redovisade riket ett resultat på ca 0,7%.

Svårt att jämföra skattefinansieringsgrad av investeringarna

Skattefinansieringsgrad av investeringar är inte helt lätt att jämföra mellan länen, eftersom höga och låga extremvärden hos enskilda kommuner påverkar genomsnittet. Om till exempel en kommun ett år har mycket låga investeringar och samtidigt ett bra resultat, kan kommunen nå ett värde på flera hundra procent. Detta

slår mot genomsnittet. Om bortser från detta kan dock konstateras att Övre Norrlandslänet hade högst skattefinansieringsgrad av investeringarna under 2008. I Norrland finns dock ett antal kommuner som har extremt höga värden som drar upp snittet.

Högst soliditet i Västra Götalands län

Västra Götalands län (2%) låg i topp när det gällde soliditet inklusive samtliga pensionsförpliktelser och löneskatt. Jönköping låg på -1% och i Övre Norrland låg den på -3%. Klart lägst soliditet har Örebro län med -26%. I länet finns dock några kommuner med väldigt svag soliditet som drar ner snittet. Totalt i riket uppgick soliditeten till -1%.

Likviditeten varierar mellan länen

Kassalikviditeten varierade mellan länen. Starkast likviditet hade Övre Norrland

med ett genomsnitt på 98%. Därefter följde Örebro med 77%, Västra Götaland med 71% och Jönköping med 56%. Totalt gör det 78% i riket. I samtliga län skedde en försvagning av den genomsnittliga likviditeten jämfört med 2005.

Sammanfattningsvis

En översiktlig analys av de tre jämförda länen visar återigen att kommunerna i Västra Götaland i genomsnitt förefaller ha ett lite starkare finansiellt handlingsutrymme än kommunerna i Jönköping, Örebro och Övre Norrland. Dessa tre län förefaller dock vara jämbördiga finansiellt, förutom att den kortsiktiga betalningsberedskapen är något starkare i Övre Norrland och den långsiktiga handlingsberedskapen i Örebro län är något svagare.

Kommunforskning i Västsverige är en forskningsorganisation som bedriver forskning inom området ekonomi och organisation i kommuner och landsting.

Organisationen och verksamheten utgår ifrån ett samarbetsavtal mellan kommuner och landsting i Västsverige och Göteborgs universitet. Syftet med samarbetsavtalet är att initiera forskning inom det nämnda området och därigenom bidra till att skapa en stark forskningsmiljö vid Göteborgs universitet.

KFi bedriver idag en omfattande forskningsverksamhet framför allt inom områdena ekonomistyrning, finansiell analys, organisationsförändring och effektivitetsbedömning.

**KommunForskning
i Västsverige**

Pilgatan 19A • 411 22 Göteborg
Telefon 031-786 59 00 • Fax 031-786 59 09
E-post kfi@kfi.se • www.kfi.se